

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopis se ne vrača

Nova bojišča?

Težišče vojne se je v zadnjem času preneslo na sredozemsko-afriško področje. To seveda ne pomeni, da bi moralo tako tudi nadalje ostati. Pisali smo že o tako zvani strategiji »povezanih bojišč«, ki je za oba vojna tabora, najsi sta trenutno v napadu ali v obrambi, vedno večjega pomena, v kolikor lahko izid borbe na enem bojišču bistveno vpliva v nadaljnji razvoj borbe na drugem.

Medtem ko so veljala doslej posamezna bojišča za več ali manj samostojna in je temu dejstvu odgovarjala tudi vojna taktika obeh taborov, se sedaj vedno bolj kaže, da je takšna ločitev vedno manj mogoča. Ko se je Angliji posrečilo, da je prešla na sredozemsko-afriškem bojišču v napad, se je spremenil vojaški položaj ne le za velesili osti, temveč tudi za Anglijo samo. Velisili osti sta pred tem razvojem operirali vsaka na svojem posebnem vojnem področju v smislu v naprej skrbno izdelanih načrtov. Italija je razvijala svoje vojne akcije v Sredozemlju in v Afriki. Nemčija pa predvsem direktno proti Angliji. Obe velisili pa sta v tem postopali sporazumno, vendar brez neposrednega sodelovanja obeh na vseh bojiščih. Ko pa je Anglija začela z ofenzivo v Afriki, se je začela kazati nova razdelitev vojnih nalog obeh osovih velisil. Istočasno se je znašla Anglija pred težko nalogo, da z vsemi naporu nadaljuje svoje ofenzivne operacije na sredozemsko-afriškem področju, ne da bi zaradi tega zanemarila svoje obrambne priprave za primer nemškega vpadu. Čeprav se zdi, da je ta poslednja nevarnost za njo vedno večja, vendar ne sme popustiti v svojih afriških akcijah, kajti zakon o »vezanih bojiščih« velja v polni meri tudi zanjo.

Tako prehajata oba vojna tabora v čedalje bolj neposreden vojaški stik, ki se lahko samo poveča, in to na vseh bojiščih, ne pa zmanjša. Iz teh spoznanj sta na primer velisili osti že izvajali nekatere posledice. Tako prihaja med njima tudi na sredozemsko-afriškem področju vedno bolj do izraza nujna popolna bojna skupnost. Konkretno se je to doslej pokazalo predvsem v prihodu nemškega letalskega zbora v Italijo. Ta si je uredil svoje glavno oporišče prav na Siciliji, torej v neposredni bližini važnega pomorskega prehoda iz zapadnega v vzhodno Sredozemsko morje ter afriškega bojišča v Libiji. Vojaški strokovnjaki menijo, da se bo nemško-italijanska vojaška sodelovanje na tem področju v kratkem še bolj manifestiralo. V tej zvezi opozarjajo med drugim na značilno razliko v uradnih sporočilih o razgovorih med Hitlerjem in Mussolinijem 28. oktobra lanskega leta v Florenci ter onim nekje v Nemčiji 20. t. m. Medtem ko sta na florentinskem sestanku dosegla voditelja obeh držav popolno soglasje »v duhu zveze med obema državama«, se je to soglasje pokazalo sedaj tudi »v duhu tesne bojne skupnosti«.

Angleži domnevajo, da je sedaj v Italiji kakih 1500 nemških letal s posadko okoli 50.000 moč. Njih prisotnost so Angleži čutili zlasti v bitki za angleški konvoj v Siciliskem prelivu, medtem ko se proti pričakovanju nemške letalske sile niso pojavile na primer o priliki angleškega naskoka na Tobruk. Vojaški strokovnjaki pa ne izključujejo sedaj možnosti, da bi se moglo nemško-italijansko sodelovanje izkazati na primer v obrambi Bengazija, zlasti v obliki prevažanja novih italijanskih čet v Libijo z nemškimi prevoznimi letali. Nekateri ne izključujejo takšne možnosti niti glede obrambe Abesinije, čeprav se večinoma zdi ta problem težje rešljiv.

Vse te možnosti silijo očitno tudi Angleže k pospešeni akciji ne le v Libiji, temveč tudi v vzhodni Afriki, kjer žele svoj položaj bistveno izboljšati, še preden bi se nemško-italijansko vojaško sodelovanje na sredozemsko-afriškem področju pokazalo na vsej črti. Končno morajo stalno imeti pred očmi tudi nevarnost nemškega vpadu na svoje otočje. To nam razlaga njihovo sedanjo izredno podjetnost na področju, ki verjetno spada med glavne postojanke v računih britanskega imperija v tej vojni.

Na drugi strani nakazuje ta razvoj nove vojne nujnosti tudi velisilama osti. O njunih bližnjih načrtih se še vedno samo ugiblje, kar je glede na tajnost njunih priprav razumljivo. Toda v glavnem se še vedno nakazujejo kot realni samo dve rešitvi: ali pojačeno sodelovanje oboje velisil na sredozemsko-afriškem bojišču, in to z vsemi možnostmi, ali pa posredna razbremenitev Italije z nemskim vdorom v Anglijo. Tako prva kakor druga odločitve krijeta seveda v sebi nastanek novih bojišč ali vsaj bistvene spremembe na dosedanjih.

Preko ugibanj tu za sedaj ne moremo. Zanimivo pa je, kaj sta v tem pogledu napovedala v isti številki milanskega lista »Corriere della Sera« z dne 21. t. m. njegova nemška poročevalca Pietro Solari in Cesco Tomaselli. Medtem ko prvi poudarja pomen nemško-italijanskega vojaškega sodelovanja v Sredozemlju, kjer da stopa vojna v »obdobje

Sunki Wavellove nilske vojske

Kljub hrabremu odporu italijanskega vojaštva se prodiranje Angležev na vseh afriških frontah brez prestanka nadaljuje in so dospele angleške čete pred Derno in Agordat

Kairo, 28. jan. j. (Reuter) Angleška ofenziva v italijanski koloniji Eritreji se energično nadaljuje ter potiskajo angleške sile Italijane nezadržno proti morju.

Po zasedbi Biscie angleški oddelki zdaj že resno ogrožajo Agordat. Vesti, da bi bil Agordat že padel, so se sicer izkazale za prenapetost, toda dolgo najbrže ne bo treba čakati, da bo tudi ta važna postojanka padla v angleške roke. Po naglem umiku sodeč, je Italijane izredna naglica angleške ofenzive silno presenetila in zaradi tega niso mogli držati svojih sicer dovolj močno utrjenih postojank. Angleške čete, ki operirajo v Eritreji, so v glavnem sestavljene iz indijskega vojaštva. Pritisk na Agordat ter osvojitve železniške proge ki se končuje v Agordatu, smatrajo v angleških vojaških krogih kot izredno velik uspeh dosedanjega razvoja ofenzive. Angleške vojaške operacije, ki so zdaj v teku, namreč groze vzeti italijanskim četam, ki jim je poverjena obramba Abesinije, sicer možnost rednega umika.

V nadaljnjem razvoju angleške ofenzive v sedanji smeri grozi Italijanom nevarnost, da se bodo morali umakniti povsem na abesinsko ozemlje, kjer bi jim odrezanim od naravnih oporišč grozila opasnost postopnega uničenja po domačih abesinskih vstajskih četah, ki vse bolj pridobivajo na moči. Italijanske garnizije v Eritreji so že že zdaj brez siceršnje zveze z glavnimi italijanskimi enotami v Libiji. Po vsem tem niso brez podlage govorice iz gotovih italijanskih virov, po katerih se Italija že pripravlja, da neolomna prepusti Vzhodno Afriko svoji usodi.

Kar se tiče pomena Agordata, naglašajo v merodajnih angleških vojaških krogih, da je to mesto posebne vojaške važnosti kot zaključek železniške proge, ki teče od Biscie proti Asmaru in Massau. Agordat je največje mesto na zapadni eritrejski planoti. Ob zapadni abesinski meji so morali Italijani zapustiti nekatere svoje važne in dobro utrjene postojanke. V bojih za te postojanke so Angleži zajeli nad 1100 ujetnikov, dočim so Italijanske izgube na mrtvih in ranjenih prav tako zelo znatne. Angleške izgube v teh bojih so bile prilično majhne.

V Libiji se nadaljujejo boji vzhodno od Derna. Po angleških informacijah se lahko smatra, da Derna ne razpolaga s tako močno obrambo, kakor mesta, ki so jih doslej osvojili Angleži v svoji ofenzivi. Zlasti Derna nima modernih utrbenih pasov kakor Bardia in Tobruk. Pokrajina od Bombe do Derna, kakor tudi pokrajina v sosesčini Derna, ni tako puščavska in siromahna kakor pokrajina, preko katerih je šla doslej angleška ofenziva. Svet ni več tako peščen, marveč je to bolj valovita in gričevnata pokrajina. Spominja se tu mnogo zelenja in cvetja in tudi grmičevje raste do precejšnje višine. V bližini obale je tudi več vodnih izvirkov in zlasti v Derna imajo dobro pitno vodo in v nekaterih ulicah celo vodovod. Pristanišče v Derna je prilično majhno ter dostopno le za narnike majhne tonaže. Navzlic temu je Derna zelo važna italijanska postojanka v Libiji.

zaupanje Mussoliniju. Tudi v Turinu je govoril pokrajinski politični tajnik fašistične stranke ter je poudaril med drugim, da se je Turin vedno boril za realizacijo fašističnega ideja in da bo tudi sedaj do skrajnosti storil vse, da bo zmaga osi čim popolnejša.

V Veroni je manifestiralo okrog 30.000 ljudi pred domom fašistične mladine. Tudi tam je govoril pokrajinski fašistični tajnik, ki je ostro obojevali kako si sovražnik z vsemi sredstvi prizadeva, da bi izpodkopal duševne in materialne sile italijanskega naroda, ki pa bo znal, kakor je to zmerom storil, odgovoriti na tako podtalno rovarjenje reagirati s postoterjenimi naporu za doseg neizbežne zmage osi. Tudi v Milanu so množice po zborovanju korakale po mestu in prirejale manifesta-

cije kralju, Mussoliniju in italijanski vojski.

Vprašanje izselitve otrok iz Abesinije

London, 28. jan. s. (Ass. Press) Po informacijah v merodajnih angleških mest so netočne vesti, da bi bila italijanska vlada preko neke tretje države prosila angleško vlado za dovoljenje, da sme evakuirati iz Abesinije italijanske otroke. Doslej ni italijanska vlada g'ede evakuacije napravila nobenih korakov. V angleških krogih pripominjajo, da je v Abesiniji trenutno okoli 200.000 italijanskih civilistov, vključno žene in otroke. Samo v Adis Abebi je 8.000 italijanskih otrok. Italijani sedaj zbirajo zlasti žene in otroke iz vse Abesinije v Adis Abebi.

Angleška poročila

Obkoljevanje Derna v Cirenajki, prodiranje proti Agordatu v Eritreji, aktivnost v Italijanski Somaliji

Kairo, 27. jan. s. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem komunikatu:

Libija: Zbiranje naših čet pri Derna se nadaljuje.

Eritreja: Med tem ko se operacije proti Agordatu in Barentu zadovoljivo nadaljujejo, naše gibljive enote se nadalje zasledujejo italijanske čete, ki so se umaknile iz Umhagara. Zajeli smo zopet 100 sovražnih vojakov, tako da je bilo doslej v Eritreji skupno zajetih nad 1200 ujetnikov. Abesinija: Vzhodno od Meteme je položaj nespremenjen.

Italijanska Somalija: Naše čete razvijajo nadaljnjo aktivnost.

Kairo, 28. jan. AA. (Reuter) Snočnje uradno poročilo pravi, da so se britanske čete v Eritreji približale italijanskim postojankam pri Agordatu, važnem mestu ob koncu proge, ki drži v Massau. Obramba Agordata sestoji v glavnem iz strelskih jarkov, zavarovanih z bodajočimi žicami in strojniškimi gnezdi, skritimi po kamenitem pobočju. Britanske čete južno od Agordata ogrožajo italijanske oddelke pri Barentu, motorizirani oddelki pa napadajo čete, umikajoče se iz Hagarja, ki so ga včeraj izpraznile. Na kenijski fronti smo vržli italijanske čete čez mejo, tako da ni zdaj nobeneza italijanske vojske več na ozemlju Kenije. V tej pokrajini operirajo čete iz vzhodne in zapadne Afrike.

Uspeh indijskih čet

Kairo, 28. jan. s. Poročevalec British United Press poroča o važni vojni, ki jo igrajo v operacijah v Eritreji indijske čete. Indijci so med drugim v ostri borbi izvjevali važno zmago nad močnim italijanskim oddelkom in so s tem dosegli, da sta se 50 km pred Agordatom sedaj združili dve koloni angleške vojske, ki sta doslej iz Kasale ločeno prodirali v Eritrejo, ena v severnem delu, druga pa na jugu.

Akcije angleških letal

Kairo, 28. jan. s. (Reuter) Poveljstvo angleške letalstva na Bližnjem vzhodu javlja v svojem današnjem poročilu: V nedeljo in včeraj so angleška letala ponovno napadla vzletišče sovražnih letal v Apoloniji v Libiji.

Angleška letalska letala so nadaljevala s svojimi ofenzivnimi patruljnimi poleti, ne da bi naletela na sovražnika.

Vzhodni Afriki so angleški bombniki napadli železniško postajo v Kerinu v Eritreji, kakor tudi neki most in cesto pri Adabebu. V Ašiš v Abesiniji je bila napadana železniška postaja, napadi pa so bili izvedeni tudi na cesto iz Ašise v Adis Abe-

Italijanska poročila

Borbe vzhodno od Derna — Očisti angleški napadi v Cirenajki in Vzhodni Afriki — Angleži napadli Catanio in Neapelj

Rim, 28. jan. n. (Stefani) V svojem današnjem 235. službenem vojnem poročilu beleži vrhovno poveljstvo italijanske vojske o borban v Afriki:

V Cirenajki so se nadaljevale borbe vzhodno od Derna. Naše čete so odbile napad sovražnih kolon in jim prizadejale občutne izgube. Nekaj sovražnikov je bilo ujetih. Naša letala so bombardirala in razpršila sovražne motorizirane oddelke in pehoto. Naši lovci so v letalskih spopadih sestrelili dve sovražni letali tipa »Hurricane«.

V vzhodni Afriki je oddelk naših du-baiov na kenijski fronti nenadno napadel sovražno postojanko. Sovražnik je imel precejšnje izgube. Zaplenjeno je bilo nekaj vojnih potrebščin. Naši bombniki so uspešno bombardirali kolone sovražnih motoriziranih in oklopnih sil. Naša letalska letala so sestrelila sovražen aparat tipa »Gloucester«, izvidniška pa neko drugo sovražno letalo.

Sovražna letala so v noči od 27. na 28. januar napadla Catanio. Odvrgla so nekaj bomb, ki pa niso napravile nikake škode in tudi niso zahtevale nikakih žrtev. Drugi napad je bil izvršen na Neapelj in okolice. Povzročene je bilo zelo malo škode, žrtev pa ni bilo.

Vesti o izpremembah v poveljstvu v Afriki

Bern, 28. jan. j. (United Press) Po raznih informacijah iz Italije, katerih točnosti pa ni mogoče kontrolirati, se baje pripravljajo izpremembe v italijanskem vrhovnem vojnem poveljstvu v Afriki. Po teh informacijah naj bi bil maršal Graziani v kratkem razrešen vrhovnega poveljstva italijanske armade v Afriki. Kot njegov možni naslednik se imenuje general Mario Berti, ki se je odkloval že v španski državljanski vojni. Septembra lani je general Berti prispel v Libijo, kjer je nato zelo aktivno nekaj časa sodeloval pri izdelovanju italijanskih strateških načrtov.

Berlin, 28. jan. j. (DNB) Na merodajnem mestu v Rimu zanikajo vesti, da bi bil maršal Graziani razrešen dolžnosti vrhovnega poveljstva nad italijanskimi četami v Libiji.

Podvigi letalstva

Rim, 28. jan. n. (Stefani) Na bojišču v severni Afriki so cele skupine italijanskih letal nadzirale gibanje sovražnika in zbiranje njegovih čet. Ponovno so bombniki posegli v borbo ter razpršili več oklopnih oddelkov južnozpadno od Derna, letalska letala pa so s strojnimi napadla mo-

novih realizacij« in kjer se zaveznika »tesno povezujeja med seboj« ter pripravljata nove udarce, ki si bodo naglo sledili, se drugi sklicuje na »velika preimkavanja čet« na vsem tako zvanem invazivnem področju. Te čete so na poseben način oborožene, se stalno vežbajo in pripravljajo na naloge, »o katerih vsi vemo, da so blizu in da bodo odločilnega značaja«. Tomaselli torej namiguje na nemški vpad v Anglijo, medtem ko napoveduje Solari večje dogodke v Sredozemlju. Oba napovedujeta te možnosti iz Berlina in v isti številki svojega lista. Katera napoved je pravilna, seveda ni mogoče reči. Verjetno pa je, da sedanja nejasnost ne bo več dolgo trajala.

torizirano pehoto, ki jim je sledila. Več vozil in tankov je bilo razdejanih. V letalskih spopadih v okviru teh borb sta bila sestreljena dva sovražna lovca »Hurricane«.

Na sudanski fronti je skupina italijanskih strmoglavcev prav tako bombardirala več krajev, kjer so se zbirale sovražne pehotne in oklopne sile. Lovci so z gotovostjo sestrelili eno letalo tipa »Gloucester - Gladiator«, dve pa poškodovali.

V Keniji je skupina italijanskih letal napadla okrog 30 tankov in drugih motornih vozil, ki so se ustavili pri nekih vodnjakih. Tudi tam v bližini je prišlo do letalskega spopada, v katerem je bilo eno sovražno letalo sestreljeno, drugo pa prisljeno, da se je naglo umaknilo iz borbe.

Italija bo nadaljevala borbo do zmage

Rim, 28. januarja. AA. (Stefani) Minister za italijansko Afriko, general Teruzzi, poudarja v članku, objavljenem v »Messagerico«, da so krvave etape angleškega napada v Cirenajki označene z junaškimi odporom in obdobjem vredno hrabrostjo italijanske vojske. Sicer pa gre tu o vojaškega stališča ne samo za neka odločilna dejstva, temveč tudi za dogodke, ki jih je prinesla britanska propaganda, da bi dvignila moralo v državi in ustvarila ugoden vtis v Ameriki. Končno je angleška ofenziva popolnoma zgrešila svoj cilj, ki je zlasti obstojal v tem, da se omaja odločno italijanskega naroda, nadaljevati vojno in njegovo zaupanje v končno zmago. Italijanski narod se popolnoma zaveda, da je zmago moči doseči samo s težkimi boji in da mu bo ta zmaga dala njegovo pravo mesto v novi Evropi in osvobodila svet britanske plutokracije. Italija goji veliko ljubezen do Afrike, ker se je ona tam dolgo vrsto leto posvetila stvarjalnemu delu in ker Italija tam brani svojo pravico do življenja. Angliji gre s svojim napadom na Italijo v Afriki za to, da izpodrine civilizacijsko ekspanzijo mladega italijanskega naroda. Italija si bo že znala ustvariti svojo bodočnost.

Manifestacijski shodi v severni Italiji

Rim, 28. jan. (Stefani) Lažna propaganda Angležev, ki so zadnje dni razširili vesti o uporih in demonstracijah v severnih italijanskih industrijskih središčih, je izzvala tamkaj tudi med najširšimi sloji prebivalstva hudo reakcijo. Danes so ljudje na propagando, ki ima prozoren namen, streljali odprmo sile italijanskega naroda, odgovorili z množestvenimi manifestacijskimi zborovanji, ki so bila prirejena posebno v Milanu, Turinu in Veroni. V Milanu se je zbralo nad 100.000 ljudi na trgu San Sepolcro. Množico je nagovoril pokrajinski politični tajnik stranke, ki je med drugim poudaril:

Ce hoče kdo vedeti, kako je italijanski narod globoko vdan Mussoliniju, naj pride v Italijo in se posebej v njegov Milan. Po shodu so množice korakale po mestu in priredile viharne ovacije Mussoliniju, Hitlerju ter obojeznim silam obeh zaveznika. V Turinu je bilo danes dopoldne slično zborovanje. Udeležilo se ga je zlasti mnogo delavcev. Množica je s silnim vzklikanjem izražala svoje popolno in nesomajno

bo. V Asabu so bila z uspehom bombardirana skladišča, v Guri so razpršena sovražna letala.

Vsa angleška letala so se vrnila z vseh teh operacij.

Ob priliki prejšnjih angleških letalskih napadov je bilo, kakor je sedaj ugotovljeno, popolnoma uničeno oporišče italijanskih hidroplanov v Bombi v Libiji. Od oporišča v Bombi so ostali samo grobovi italijanskih pilotov, ruševine 7 italijanskih hidroplanov in dve razdeljeni delavnici za popraviljanje letal. Še sedaj ležita v nizki vodi dve veliki trimotorni italijanski letali, popolnoma preluknjani od strojniških krogel. Obe ti letali sta bili uničeni šele pred nekaj dnevi. Na vzletiških hidroplanov so še vidne globoke jame, ki so jih izkopale angleške letalske borbe. Uničenje oporišča v Bombi je tem večje važnosti, ker so italijanski hidroplani s tega oporišča stalno ogrožali angleške ladje v vzhodnem Sredozemlju.

Sunek de Gaullovi čet, 500 km v Tripolitanijo

Kairo, 28. jan. s. (Reuter.) Nocoj je prispela vest, da je kamejski oddelk svobodne francoske vojske generala de Gaullea napadel italijansko postojanko Mursuk v pokrajini Fessan na skrajnem jugu Libije. Francoske čete so iz Ekvatorialne Afrike v treh dneh prehodile daljavo 500 km

Usoda italijanskih vojaških ujetnikov

London, 28. jan. s. (Reuter) V spodnji zbornici je v odgovoru na neko vprašanje sporočil danes voljni minister Margesson, da bo znatno večino italijanskih vojnih ujetnikov iz Libije poslanih v Indijo. Glede vprašanja, kje naj bi bili nastanjeni ostali italijanski vojni ujetniki, še ni padla dokončna odločitev. Vlada proučuje možnost, da bi bilo nekaj italijanskih vojnih ujetnikov poslanih tudi v Anglijo, kjer bi bili porabljeni za poljedelska in druga potrebna dela. Vojni minister je dejal dalje, da proučuje vlada možnost, da bi internirala ujetje italijanske vojske redne vojske ter pripadnike fašistične milice v ločenih ujetniških taboriščih.

Rooseveltov zakon bo delno izpremenjen

Ali bo Roosevelt privolil v predlagane omejitve

Washington, 28. jan. j. (AR) Iz krogov, ki so blizu vladi, se je zvedelo, da so se vladni privrženci poslanci reprezentančne zbornice in senata že zedinili glede nekaterih dopolnil k Rooseveltovemu zakonskemu osnutku o ameriški pomoči Veliki Britaniji. Ti dodatki bodo, predno se bo o njih razpravljalo v reprezentančni zbornici oziroma v senatu, predloženi še predsedniku Rooseveltu, da bi do njih zavzel svoje stališče.

Kakor poroča washingtonski dopisnik agencije »International News Service«, so se člani reprezentančne zbornice in senata zedinili za naslednje izpreminjavalne predloge: zakon o ameriški pomoči Angliji naj bi se prvotno omejil na največ dve leti in drugič naj bi se s posebnim zakonom prepovedalo slierno sodelovanje ameriške vojsne mornarice v spremstvu angleških konvojev. Po mnenju istega dopisnika Roosevelt najbrže ne bo hotel privoliti v te omejitve. Verjetno bo pristal edino na zahtevo, da bi vsako leto pred kongresom poročal, v koliko so bile izkoriščene določbe zakona o pomoči Veliki Britaniji, ne bo pa pristal na kakršno koli omejitve takega značaja, ki bi kongresu dajala pravico veta glede svobodnega razdeljevanja ameriškega vojnega materiala tujim državam.

Halifax o položaju Velike Britanije

Washington, 28. jan. j. (Ass. Press) Novi angleški veleposlanik v Washingtonu, lord Halifax, je včeraj sprejel predstavnike ameriškega tiska, ki jim je odgovarjal na razna vprašanja glede vojaškega položaja Anglije ter tudi glede vojnih ciljev Velike Britanije. Na vprašanja glede vojnih ciljev je lord Halifax izjavil, da trenutno o tem poglavju ne more dati nikakih dokončnih odgovorov, da pa upa, da se mu bo morda že v kratkem ponudila prilika podati javnosti nekaj preciznih odgovorov na ta vprašanja. Danes lahko rečem le toliko — je naglasil poslanik lord Halifax, da je prvi in glavni vojni cilj Velike Britanije zmaga.

Na razna vprašanja, kaj bi Anglija v okviru obojeboje se ameriške pomoči najbolj potrebovala, je lord Halifax odgovoril, da Anglija danes zelo nujno potrebuje letal in trgovinskih ladij. Letala potrebuje zaradi tega, ker angleška letalska industrija še ni dosegla potrebne zmogljivosti, trgovinske ladje pa zaradi tega, ker se namerava Nemčija v tej vojni proti Angliji zopet v prvi vrsti poslužiti svojega podmorniškega brodogra.

Borba med Nemčijo in Anglijo

Nemški veliki admiral Raeder o gigantski borbi, ki jo bje Nemčija proti pomorski sili Velike Britanije

Berlin, 28. jan. j. (United Press.) Vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, veliki admiral Raeder je imel danes dopoldne govor, namenjen nemškemu pristaniškemu delavstvu. V govoru, ki je trajal približno 60 minut, je admiral Raeder orisal gigantsko borbo, ki jo Nemčija danes bje proti pomorski sili Velike Britanije. Ta boj ni lahak in se nikakor ne sme podcenjevati. Najno je potrebno, da Nemčija slednje stre pomorsko silo Velike Britanije, ki si lasti nikjer utemeljeno nadvlado nad vsem svetovnimi morji. Vojaske sili Velike Britanije je mogoče priti blizu le na ta način, ako jo Nemčija prisili k neprestani borbi, kjer le mogoče. Vojaske sile Anglije nikakor ne gre podcenjevati, in ta sila se javlja z.aj še prav posebno zaradi tega, ker se Velika Britanija danes bori za svoje življenje.

Nato je admiral Raeder omenil veliko vlogo, ki jo v borbi proti angleškemu otočju igra tudi nemško letalstvo, ki bo slednjic dokončalo rušilno delo na vseh vojaških objektih na angleškem otočju. Kar se tiče angleških napadov na Nemčijo, je admiral Raeder naglasil, da so zlasti angleški nočni bombni napadi povzročili v Nemčiji že nekaj škode in zahtevali tudi človeških žrtev. K sreči pa je škoda, ki jo je angleška zračna sila doslej povzročila Nemčiji, povsem postranskega pomena. S tem pa seveda ni rečeno, da bi bilo dovoljeno v bo. oče sovražnikove letalske akcije podcenjevati. Nevarnost napadov ne prestanto raste in zaradi tega je dolžnost Nemčije, da vse svoje naprave in delavnice, v katerih se krepi njena pomorska sila, čim uspešneje zaščiti pred zračnimi napadi. V tej zvezi ni mogoče nikoli dovolj poudariti velike važnosti protiletalske zaščite ter prav posebno še gasilske službe.

Podnevni napadi na London

London, 28. jan. j. (Ass. Press.) Premirje v nemški letalski ofenzivi proti angleškemu otočju tudi v noči od ponedeljka na torek ni bilo prekinito. Nikjer nad Anglijo niti v bližini angleških obal se od kasnih popoldanskih ur pa do danasnje podnevne nebežne niso pojavila nemška letala. Prav tako v minuli noči tudi angleško letalstvo ni izvršilo nobenega napada na Nemčijo.

Po daljšem premoru so nemška letala danes zopet podnevno ponovno napadla London. V prestolnici je bil že do popolnega štrikar dan letalski alarm. Na nekaterih vzhodnih okrajih Londona je bilo popoldne vrženih več eksplozivnih bomb, vendar je ta napad po dosedanjih podatkih zahteval eno samo smrtno žrtev. Na neki drugi londonski okraj je posamično nemško letalo vrlo več zažigalnih bomb, ki pa niso povzročile škode. Nemška letala so za današnje napade na London izkobilna gostog megle. Letala so se pojavila nad mestom v večji višini. Protiletalsko topništvo je ponovno stopilo v akcijo.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 28. jan. j. (DNB.) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje službeno vojno poročilo: Neko bojno letalo z vojaškim akcijskim rajšem je na morju zapadno od Irske z več bombami zadelo manjši trgovinski parnik. Neka angleška luka je bila minirana. Daljnostrelne baterije nemškega topništva so moči nekaj ur obstreljevale vojaške objekte v jugovzhodni Angliji. Sovražna letala se v pretekli noči niso pojavila niti nad nemškim ozemljem niti nad zasedenimi deželami.

Ribbentrop napoveduje zmago vesil osi

Berlin, 28. januarja AA (DNB) Zunanji minister Ribbentrop je napisal v jannujski številki časopisa »Berlin-Rim-Tokio«:

Nemčija in Italija sta se v odločilnem boju svoje zgodovine združili na podlagi berlinskega trojnega pakta z Japonsko, da prepričata angleško nadvlado in spot obnova mir in boljši sistem na svetu. Cela vrsta držav prežetih z ušimi idejami in stremičih za istimi cilji, je pristopila k trojnemu paktu. Druge se jim bodo še pridružile. Zaveznike vesile Nemčija, Italija in Japonska ter države, ki so se jim pridružile ne bodo odnehale dleker ne dosežejo tega cilja. V začetku novega leta z poverjem svoje prepričanje da bodo dogodki letošnjega leta zagotovili državam, združenim v trojnem paktu, končno zmago.

Willkie doživel prve alarme

London, 28. jan. s. (Ass. Press.) Ko se je danes Wendell Willkie vozil na obisk k guvernerju Angleške narodne banke, Montagu Normanu, je doživel svoj prvi letalski alarm v Londonu. Willkie je med tuljenjem siren nadaljeval vožnjo v City. Ko alarm še ni bil končan se je nato odjedal na obisk k katoliškemu kardinalu Hinsleyu v Westminster. Izstrelki protiletalskih topov so padeli okoli westminstrske katedrale, ravno ko se je Willkie nahajal pri kardinalu.

Dr. Beneš odlikoval generala Sikorskega

London, 28. jan. s. (Reuter) V glavnem stanu češkoslovaške legije v Angliji je več-

raj predsednik čsl. narodnega odbora dr. Beneš slovesno odlikoval poljskega ministrskega predsednika, generala Sikorskega, s čsl. vojnim križcem. Slovesnost se je vršila pred postrojenimi enotami čsl. legije. Dr. Beneš je dejal v svojem nagovoru, da mu je v veliko zadovoljstvo, da lahko sprejme generala Sikorskega v čsl. sredini. Po vojni bosta češkoslovaški in poljski narod sodelovala v ozkem prijateljstvu, s katerim bosta zagotovila obema narodom trajen mir.

Izgube na morju

London, 28. jan. s. (Reuter) Admiraliteta javlja, da je bilo v tednu do 19. januarja potopljenih v pomorski vojni 5 angleških trgovinskih ladij z neprijad 34.000 tonami in 6 ladij, ki pripadajo trgovskim mornaricam angleških zaveznikov. Skupne izgube trgovinskih ladij v omenjenem

tednu znašajo 58.000 ton, kar je nekaj manj nego tedenski povpreček v dosedanjem poteku.

Bombardiranje Narvika

Stockholm, 28. januarja. AA. (Reuter) List »Aftonbladet« ugotavlja, da so britanska letala že trikrat ta mesec bombardirala narviško pristanišče in prizadejala znatno škodo.

Angleška vlada privolila v Winautovo imenovanje

New York, 28. januarja. AA. (DNB) »United Press« poroča iz Londona, da je britanska vlada dala svoj pristaneč za imenovanje novega ameriškega veleposlanika v Londonu Johna Winanta in to sporočila v Washington.

Petaín pred odločitvijo

Pertinax izjavlja, da bo Laval v kratkem zopet v vladi in da pride do tesnejšega nemško-francoskega sodelovanja

New York, 28. jan. j. (AFI) Ameriški dopisnik agencije AFI, znani francoski publicist Pertinax, ki živi v emigraciji, doznava iz poučenih krogov, da je treba pričakovati, da bo bivši zunanji minister Laval morda že v najkrajšem času spet stopil v francosko vlado. Po informacijah iz Francije ni mogoče trditi, ali bo Lavalu morda spet poverjeno zunanje ministrstvo, ali pa bo sprejel kak manj važen resor. Dogodki, ki so marsala Petaína prislili, da se bo moral sprizniti s ponovnim vstopom Lavalu v vlado, so se takole razvijali:

Dne 14. januarja je odpotoval v Vichy francoski poslanik Fernand de Brinon ter obvestil marsala Petaína in ministra Flandina, da Nemčija tako dolgo ne more imeti zaupanja v Francijo, dokler ne bo Laval spet sprjet v vlado. Dne 18. januarja se je nato marsal Petaín poravnal z Lavalom, ki je pri njem padel poprej v nemilost.

Po tej spravi pričakujejo v poučenih ameriških diplomatskih krogih, da bo verjetno prišlo zdaj tudi do formalne Lavalove rehabilitacije s sprejetjem v vlado, kar naj bi bil pričetek tesnejšega sodelovanja med Vichyjem in Berlinom. Po mnenju ameriških krogov bo to sodelovanje zelo dalekosežno narave in morda močno protiangelsko usmerjeno. Bivši zunanji minister Laval je še pred »dvoema revolucijo« 13. decembra nekemu svojemu obiskovalcu izjavil, da bi bilo v interesu Francije, da Francija aktivno poseže v vojno, hkrati pa je Laval tedaj tudi brez ovinkov izrazil svoje protiangelske stališče. Dejal je, da je imel še jeseni 1935 neki spor z vlado v Londonu, ki ga nikoli ne bo pozabil.

Po mnenju meročajnih ameriških krogov utegne imeti ponovno sprejetje Lavalu v francosko vlado neugodne posledice za francosko-ameriške odnose. V ameriških krogih sodijo, da bi rehabilitacija Lavalu prislila Zedinjene države k mnenju, da se je marsal Petaín podvrnil nemški volji, odnosno da njima dovolj moči, da bi se mogel uprati Lavalovemu programu o francosko-nemškem sodelovanju. Tudi bi morali v Ameriki sklepati, da Petaín in Laval vendar le nista osebnosti, ki bi bili v svojih nazorih tako različni, kakor se je to skušalo prikazovati. V enem in drugem primeru Amerika ne bi bila več voljna razlikovati med zasedeno in nezasedeno Francijo.

Nov pravosodni minister

Vichy, 28. januarja. AA. (Havas.) Uradno poročajo, da je bil profesor pravne fakultete v Parizu in član Instituta, Barthélemy imenovan za pravosodnega ministra. Prej je bil na tem mestu Albert, ki pa je podal iz zdravstvenih razlogov ostavko.

Prisega državnemu šefu v Franciji

Vichy, 28. jan. AA. (Havas) Včeraj je izšel ustavni akt št. 7., po katerem mora-

jo vsi dostojanstveniki in državni uradniki prisesti pred poglavarjem držav zvestobo in se zaobjubiti, da bodo opravljal svoje dolžnosti po vesti in v redu in da bodo osebno odgovorni poglavarju države. Te obveznosti veljajo za njih osebno in za njihovo imetje. Če bi se proti temu pregrešili, ima poglavar države pravico, da jim vzame politične pravice in jih internira v Francijo ali v kolonijah ter iz njihovega premoženja izterja državno odškodnino. To velja za vse tiste bivše ministre in višje uradnike, ki so bili v državni službi manj kot 50 let.

V zvezi s tem ustavnim aktom je izjavil marsal Petaín: Samemu sebi bom sočiji jaz sam. Ker sem na najvišjem mestu, me zane tudi največja odgovornost, toda to ne pomeni, da bi odgovornost na nižjih mestih padala. Pred državo bo vsakdo imel isto odgovornost.

Siam-Indokina

Singapur, 28. jan. j. (Ass. Press.) Siamski konzulat v Singapurju objavlja službeno poročilo, po katerem je siamsko vrhovno vojno poveljstvo odredilo, da se mora priključiti Siamu vse ozemlje Indokine, ki so ga doslej zasedle siamske čete. Ta odlok siamskega vrhovnega vojnega poveljstva je datiran z nedeljo 26. januarja, torej dan kasneje, kakor pa je bilo službeno objavljeno, da je siamska vlada pristala na japonski predlog za posredovanje v sporu med Siamom in Indokino. Po zadnjih vesteh iz Bangkoka bo siamska vlada na preliminarjih razgovorih z japonskimi zastopniki postavila kot osnovni pogoj za morebitna pogajanja o sklenitvi miru, da ostanje siamske čete tam, kjer se trenutno nahajajo in da ne pristane na francoski pogoj, da se morajo siamske čete umakniti s francoskega ozemlja, predno bo sklenjeno premirje.

Francija prosi Ameriko za živila

Washington, 28. jan. j. (AR.) Francoski poslanik v Washingtonu je imel včeraj sestanek s podtajnikom zunanjega ministra Sumnerjem Wellesom, pri katerem je nujno interveniral za ameriško pomoč v prehrani francoskega prebivalstva. Po sestanku z Wellesom je francoski poslanik izjavil predstavnikom tiska, da so razmere v Franciji vsega obžalovanja vredne. Prebivalstvu primanjkuje najpotrebnejšega živeža, kurjave in obleke. Industrijska delavnost ni mogla biti v zadostni meri obnovljena in v Franciji je še zmerom več stotisočev beguncev iz zasedene Francije, ki nimajo niti pravih domov, niti prave zaposlitve. Nato se je francoski poslanik dotaknil tudi usode francoskega parnika »Mendoza«, ki ga je zajela angleška pomorska blokada. Dejal je, da je bil ta akt velika napaka z angleške strani.

Antonescu o nalogah nove rumunske vlade

Vzpostavitev reda in miru v državi, zvestoba prevzetim obveznostim napram vesilam osi

Bukarešta, 28. jan. AA. (Rador) V zvezi s sestavo generalne vlade je voditelj države general Antonescu izjavil:

Vlada, ki sem jo sestavil, ima nalogo, vzpostaviti red in spraviti državno upravo v normalen tek. Državi sta potrebna delo in mir. Upravno delovanje se mora nadaljevati brez odloga in mora iti svojo prirodno pot. Vsi morajo spoštovati oblast Vlada na vojaški podlagi je izraz edinosti in discipline, ki jo narekujejo današnje razmere na vsem ozemlju države. Kar se tiče zunanje politike sedanje vlade, bo Rumunija brez obotavljanja tudi v bodoče ostala na strani osi, voditelja rajha in Mussolinija. Zvestoba prevzetim obveznostim ni nikakršno politično stališče, ampak premišljeno stanje, ki ga ne bomo nikoli opustili. Med Rumunijo in državama osi se mora doseči najširša duhovna skupnost. Uresničenje te skupnosti je ena izmed glavnih skrbj sedanje vlade.

Uradna lista nove vlade voditelja države Antonesca je naslednja:

Predsednik vlade in zunanji minister general Antonescu; minister za narodno obrambo general Jakobič; notranji minister general Popescu; prosvetni minister general Roseti; minister brez portfelja Michael Antonescu; finančni minister general Stonescu; minister za narodno gospodarstvo general Potopeanu; minister za javna dela in za promet general Georgescu; kmetijski minister general Sisti; propagandni minister prof. Krajnik; pravosodni minister sodnik Docan; minister za koordinacijo gospodarstva polkovnik Dragomir; ministar za delo in za ljudsko zdravje prof. Tomescu.

Pogreb padlih vojakov

Bukarešta, 28. jan. AA. (Rador) Včerajšnjega pogreba dveh oficirjev in 15 vojakov, padlih pri zadnjih nemirih, so se udeležili člani nove rumunske vlade, novi nemški poslanik Killingler s poslaniškim osebjem, bivši nemški poslanik Fabricius, šef nemškega vojnega oponslanstva general Hansen, poveljnik nemške garnizije v Bukarešti polkovnik Rubenstein, italijanski poslanik Chigi z osebjem, nemški in italijanski vojaški ataše, višji častniki bucareške garnizije in člani reda viteza Mihale. Verske obrede je opravil patriarh Nikolod, govoril je pa vojni minister general Jakobič.

Izjava poslanika Tilec

London, 28. jan. s. (Reuter) V nekem govoru v Londonu je izjavil danes bivši rumunski poslanik pri angleški vladi Tilec, da je 95 procentov rumunskega naroda na strani Anglije in njenih zaveznikov. Tilec je izrazil prepričanje, da bo Anglija zmagała v vojni ter je dejal, da nemško gospodarstvo nad tolikimi tuji narodi v Evropi ne more dolgo trajati. Načelje je napovedal Tilec, da bo v kratkem organiziran pokret 400.000 Rumunov, ki žive izven Rumunije v demokratičnih državah.

Grof Ciano na fronti

Prevzel je poveljstvo svoje bombniške eskadrile — Tuji ministra Bottai in Gorla odšla na fronto

Rim, 28. jan. j. (United Press.) Tu je bilo službeno objavljeno, da je italijanski zunanji minister grof Ciano, ki ima čim podpolkovnika italijanskega leta's va, včeraj prevzel poveljstvo svoje bombniške eskadrile na bojišču.

Kakor se dodatno doznava, bo de na fronto tudi minister za prosveto Bottai, eden izmed ustanoviteljev fašističnega gibanja. Z njim odpotuje na fronto tudi minister za javna dela Gorla, prav ta o eden izmed prvakov fašistične stranke. Bottai in Gorla prevzmeta poveljstvo nad pripadajočimi oddeli alpskih čet. Dasi službeno ni bilo javljeno na kateri fronti se bodo udeleževali zunanji minister grof Ciano ter ministra B'tai in Gorla se vendar do četih ki jim poveljuje, lahko sklepa da bo njih operacijsko področje nekje v Albaniji.

Rim, 28. januarja. AA. (DNB) Italijanski ministri, ki so se prostovoljno priglasili za odhod na fronto, bodo, kakor poročajo iz dobro obveščenih italijanskih virov, obdržali še dalje svoj položaj. V času, dokler bodo na bojišču, bodo njihove poele opravljali njihovi državni podtajniki. V primeru, če v resoru ni državnih podtajnikov, bodo poele opravljali načelniki. Italijanski zunanji minister grof Ciano je dobil posebnega kurirja, ki bo prihajal vsak dan in mu prinašal uradne spiske, ki jih bo reševal z bojišča.

Budimpešta, 28. jan. p. Katoliški »Uj Nemzedek« poroča iz Rima, da se pričakuje na grški fronti važni dogodki. To daje naslutiti tudi dejstvo, da je odšlo na to fronto več aktivnih italijanskih ministrov, med njimi tudi zunanji minister grof Ciano Italija je zbrala sedaj v Albaniji 21 divizij in je zato verjetno, da se bodo začeli odigravati odločilni dogodki. Še vedno pa v rimskih krogih po informacijah lista ne izključujejo možnosti, da bi prišlo do mirne ureditve grško-italijanskega spora.

Rim, 28. jan. n. (Stefani) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske oba lia: Na grški fronti so bile v operacijah krajevne značaja prizadete s vračnilku hude izgube. Bilo je nekaj ujetnikov in zaplenjeno je bilo nekaj avtomatskega orožja. Naša letala so intenzivno napadala sovražne avtomobilske kolone, zbira oče se čete in vojaške naprave.

Rim, 28. jan. n. (Stefani) Delovanje italijanskih letalskih sil na grški fronti je postalo večeraj, ko se je vreme spet nekoliko izboljšalo, izredno intenzivno. Cela serija skupin italijanskih bombnikov in lovcev je bombardirala sovražne postojanke, zveze z zaledjem in kontrolirala življenje v grških strateško pomembnejših lukah in oskrbovalnih središčih.

Tri skupine italijanskih bombnikov so včeraj popoldne v nekaj zaporednih valovih intenzivno bombardirale neki vojaško zelo pomembni kraj. Kljub hudemu protiletalskemu ognju so bile razdejane cele vrste barak in poškodovane obrambne naprave v okolici tega kraja. Dve nadaljnji skupini italijanskih bombnikov sta napadli sovražne postojanke v prvi črti in vrgle

Žalne svečanosti za Csakyjem

Budimpešta, 28. jan. j. (Stefani) V vsej madžarski so se pričele velike žalne svečanosti za pokojnim zunanji ministrom grofom Csakyjem. V Budimpešti se bodo žalni obredi na izredno svečan način izvršili v četrtke. Verske obrede bo opravil primas katoliške cerkve na Mažarskem. Ministrski predsednik grof Teleki bo imel na pogrebu žalni govor za pokojnim zunanji ministrom.

Budimpešta, 28. januarja. AA. (DNB) V krogih, ki so blizu zunanjemu ministertvu, mislijo, da bo za novega madžarskega zunanjega ministra imenovan dosedanj madžarski poslanik v Bukarešti Bardossy. V isih krogih mislijo, da bo Bardossy imenovan za ministra že konec tega tedna.

Kerenski o Stalinovi politiki

Washington, 28. jan. j. (DNB) Svoječasni predsednik ruske vlade Kerenski je na nekem predavanju izrazil mnenje, da so docela neutemeljena vsa ameriška upanja, da bi moglo v dolednem času priti do kakavega konflikta med nemškim kanclerjem Hitlerjem in Stalinom. Zedinjenim državam ne bo usrelo pridobiti Sovjetske unije — je nazlasil Kerenski, da bi kot ameriška zaveznica stopila v boj proti Nemčiji.

Dalton o ruskem izvozu v Nemčijo

London, 28. jan. s. (Ass. Press.) V spodnji zbornici je danes minister za blokado Dalton odgovarjal na neko vprašanje o izvozu blaga iz Zedinjenih držav preko Rusije v Nemčijo. Dejal je da so prav sedaj v Washingtonu glede tega vprašanja v teku angleško-ameriški razgovori. Angleška vlada ima na razpolago dovolj podatkov, da Rusija nekatero svoje proizvode izvažva v Nemčijo, sama pa potem zopet svoje zaloge izpolni z uvozom iz Zedinjenih držav. Rusija je v zadnjem četrtletju protoklega leta uvozila iz Zedinjenih držav 30.000 ton bombaža, medtem ko je bil pred vojno ruski uvoz bombaža iz Zedinjenih držav neznan. Obenem sedaj Rusija izvažva večje količine bombaža v Nemčijo. Pravo tako je Rusija protoklega leta uvozila v Nemčijo 57.000 ton bakra in med t. 100.000 ton pšenice, med tem ko pred vojno teh predmetov v Nemčijo skoro sploh ni izvažala. Uvoz strojev za uporabo pri vrta-nju petrolejskih vrelcev iz Zedinjenih držav v Rusijo je dosegel v prvih 8 mesecih protoklega leta dvakrat večjo količino nego v celotnem letu 1938. Angleška vlada je obema prizadetim vladama ameriški in ruski, popolnoma pojasnala svoje stališče glede ruskega izvoza v Nemčijo in uvoza iz Zedinjenih držav. Razgovori, ki so prav sedaj v Washingtonu vzbujajo upanje da bodo vodili do ukrepov, ki bodo uvoz iz Zedinjenih držav preko Rusije v Nemčijo omejili.

serijo bomb na daljšo kolono avtomobilov, ki je bila na pohodu proti prvi črti. Posebna skupina italijanskih strmoglavcev je tam v bližini popolnoma razdejala pomembno cestno križišče. Italijanska lovška letala pa so se takoj za bombniki spuстила nizko nad grške postojanke ter jih obstreljevali s streljanci.

Grška poročila

Atene, 28. jan. j. (AR) Na osrednjem odseku albanske fronte so Italijani sovromno od Tepelen'a izvršili večeraj zelo močan napad na grške višinske položaje. Po dolgotrajnih bojih ki so bili mesto a zelo krvavi in so na obeh straneh zahvalevali veliko število žrtev je G kom slednjic usrelo italijanski napad odbiti. Pri tem so Grki zajeli več italijanskih zaplenili nekaj vojaškega materiala. V italijanskem napadu je sočevalo tudi močno orožje skupaj z letalstvom. Na zve silovitosti italijanskega napada je italijanski položaj na tem frontnem odseku v bistvu nespremenjen.

Na severnem delu bojišča je bilo izmenoma nekaj krajevnih grških in italijanskih napadov ob izviru Skumbje ter ob reki Devoli. Na ostalih točkah tega frontnega odseka je bilo dokaj delovno topništvo, dočim so bile operacije pehote krajevne izvidniškega značaja.

Na južnem frontnem odseku je prišlo mestoma do močnejših sronadov med narodnimi enotami vendar niti z grške niti z italijanske strani ni bil izvršen kak večji napad. Letalstvo se je omejevalo na operacije v neposrednem frontnem zaledju. Tudi tu je potek bojnih črt ostal nespremenjen.

Atene, 28. jan. AA. (Reuter) Atenski radio je uradno razglasil da so italijanske čete imele zadnja dva dni naše izgube odkar se je začela italijansko-grška vojna. Grške čete so našle na zavzetih sovražnikovih postojankah cele kape podih sovražnikovih vojakov.

Atene, 28. jan. AA. (At. Ag.) Uradno poročilo št. 93 pravi: Dne 27. januarja so bili krajevni boji. Zavzeli smo nekaj sovražnikovih postojank zajeli 90 mož in zaplenili nekaj avtomatskega orožja. Napad sovražnikovih tankov smo zavrnili in štiri tanke uničili.

Poročilo ministrstva za notranjo varnost ugotavlja da 27. januarja ni bilo v notranjšinski državi nikakršnih dogodkov.

Napad na Elbasan

Atene, 28. jan. s. (Reuter) Poročilo angleške letalstva v Grčiji javlja: Angleški bombniki so izvedli večeraj nov usrešen napad na Elbasan. Bombe so padale na vojaške objekte in v njihovi bližini kakor tudi na s'laršča. Poročje da je bila velika škoda in ob koncu napada je bilo nanadeno oremleje v imenih Angleška letala so pri tem napadu našla na močan ogenj protiletalskega topništva, vendar so se vse letala nepoškodovano vrnila v svoja oporišča.

Količine petroleja za februar in marec

Beograd, 28. jan. AA. Na podlagi skupa upravne odbora, ki ga je potrdil finančni minister je uprava državnih monopolov določila količine petroleja za razsvetljavo, ki jih bodo dobivala posamezna gospodinjstva in drugi potrošniki v mesecu februarju in marcu t. l. Po tem odloku se bo za oba ta dva mesca skupaj namakrat izdalo: 1) družinam z enim do treh članov po 1 liter petroleja, 2) družinam od 4 do 6 članov po 1.5 litra, 3) družinam od 7 do 10 članov po 2 l, 4) družinam nad 10 članov po 2.5 l in 5) drugim potrošniškimi enotami za vsak oddelek (soba, ki jo morajo razsvetljevati po 1 liter petroleja).

Vlak treščil v avto

Beograd, 27. jan. p. Davi okrog 7. se je pripetila v bližini Beograda večja prometna nesreča. Pred postajo Pančevo - predmestje je osebni vlak treščil v tovorni avtomobil, na katerem je bilo poleg soferja 8 delavcev. Lokomotiva je avtomobil docela zdrobila. Trije delavci so bili ubiti, štirje pa nevarno ranjeni. Preiskava je ugotovila, da je nesrečo zakrivil čuvaj proge, ker ob prihodu vlaka ni zaprl zapor. Čuvaj, ki je bil aretiran, pa trdi, da s postaje ni prejel signala o odhodu vlaka.

Eksplozija v zagrebški tiskarni

Zagreb, 28. jan. o. Glede na govoriče, ki so zadnje dni krožile po mestu v zvezi z eksplozijo v tiskarni Grafiki, je poljiško ravnatelstvo včeraj objavilo naslednji komunikje:

»Dne 23. januarja je pričela v zračni tiskarne Grafike v Gunduličevi ulici 21. pod rotacijskim strojem eksplozivna naprava, ki je povzročila nekaj materialne škode. Arretiranih je bilo 7 ljudi, ki so še v preiskavi.«

V Vojvodini se hiše podirajo še naprej

Subotica, 27. jan. o. Tudi v Subotici in okolici je v lara k se je navzelo zidovje cele vrste stanovanjskih hiš z razenih iz slabe oanke, pričela povzročati nesreče in mnogo smotne škode. Ko je v poslednjih 48 urah pritisnil mraz, je voda, ki se je nabrala med zidovjem posameznih hiš, pričela zmrzovati in zidovje razranjati. Tako je v Tavankutu nastala velika nevarnost kar za celo naselje. Včeraj in danes se je tam zrušilo že okrog 60 stanovanjskih hiš. Tudi v Subotici se je porušila hiša Bujakovih sredi noči, a k sreči ni bilo ne tu ne v Tavankutu nobene človeške žrtev. Tudi v okolici Sente se je zrušilo 30 do 40 hiš iz enakega razloga.

Kmetijsko-šumarska fakulteta v Sarajevu

Sarajevo, 28. jan. o. Snači so tu svečano otvorili kmetijsko šumarsko fakulteto, ki spvali v okviru beogradskega vseučilišča. Svečanosti so prisostvovali zastopniki civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti.

Zemunska. Nekoliko topjeje Prevadovale bo oblačno vreme na severni polovici države, kjer utegne tudi snežiti. V južnih krajih ponekod jasno.

Naši kraji in ljudje

»Pripravljen bodi — to je vse!«

Navodila oblasti za primer letalskega napada

Pred časom smo našo javnost seznanili z nekaterimi novimi navodili, ki jih je treba izvršiti v varnost sebe in imetja za primer morebitnih letalskih napadov. Posameznim krajevnim oblastem je bilo naročeno, da prebivalstvo svojih okolišev podrobneje seznanijo s temi nalogami. Ker je tak pouk vedno aktualen in ker pač marsikdo prezre razglase krajevnih oblastev na uradnih deskah, povzamemo navodila v naslednjih odstavih in priporočamo, da se z njimi seznanijo zlasti tisti, ki so prebivalci v večjih krajih dravske banovine Razglasilci pravi:

Zadnji čas se je dogodilo da so se letala tuje narodnosti pojavila nad ozemljem Jugoslavije. Da se v bodoče prepreči, da bi tuja vojna letala kršila našo nevtralnost in poškodovala naše ozemlje, bodo v bodoče v vsakem takem primeru stopila v akcijo vsa naša protiletalska sredstva. Ker ob takih prilikah niso izključene nesreče, opozarjamo vse prebivalstvo, naj se v lastnem interesu v vsakem primeru udeleževanja naše aktivne protiletalske obrambe nemudoma zateče v hiše, oziroma v zaklonišča.

Nadalje opozarjamo hišne lastnike, da morajo v svojih hišah skrbeti za to, da bo mogoča popolna zatemnitev vseh svetlobnih odprtin ob vsaki potrebi. Zato morajo biti stopnišča, veže itd. stalno tako

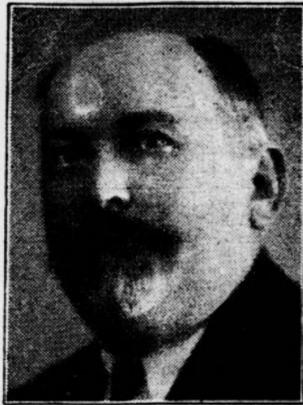
urejene, da bo možno takoj zatemniti te prostore, če bo za to podana potreba. Zaradi tega je treba imeti stalno pripravljena potrebna sredstva in žarnice. Tudi najemniki naj si nabavijo potrebna sredstva za zatemnitev oken v stanovanjih in morajo imeti te priprave stalno v redu.

Hišna lastniki naj tudi skrbijo brezpogojno, da bodo stanovalci hiš zaščiteni pred drobcami bomb, odnosno ruševinami. V ta namen naj uredijo ali v kletnih prostorih zaklonišča, ali pa izkopljejo rove, kamor se bodo mogli stanovalci zateči v primeru potrebe. Nadalje je treba odstraniti s podstrešij vse nepotrebne, lahko gorljive stvari ter urediti podstrešja tako, kakor je to odredila policijsko požarna komisija pri pregledu zgradb. Podstrešja naj tudi v bodoče ostanejo očiščena ter morajo biti stalno pripravljena potrebne gasilske priprave za gašenje manjših požarov.

To so hišni posestniki dolžni skrbeti ne samo zaradi svoje in svoje družine varnosti, ampak tudi zaradi varnosti svojih stanovalcev v hiši ter varnosti celega kraja, da tako preprečijo človeške žrtve in stvarno škodo. Pričakovati je, da se bo ta poziv v sedanjih resnih časih, ko se tudi v cemeljih nevtralnih držav dogajajo značilni napadi, upošteval v polni meri in ne bo treba posegati po prisilnih ukrepih.

Dr. Josip Cvetko — 70letnik

Danes praznuje v Trebnjem na Dolenjskem svoj 70. rojstni dan dr. Fran Cvetko, sodni svetnik v pokojni Rodli se je v imenu pri Podčetrtku kot sin kmečkih staršev. Ljudsko šolo je obiskoval v Podčetrtku, nato pa vadnico in klasično gimnazijo v Celju. Kakor mnogi naši študenti, se je tudi on v višji gimnaziji vzdrževal sam, večinoma s instrukcijami. Po maturi se je vpisal na pravno fakulteto vseučilišča v Gradcu, medtem pa je kot odlični stenograf in kaligraf služboval pri odvornikih dr. Hraovicu in dr. Vrečku ter pri notarju Bašu v Celju.

Ko je končal pravne študije, je bil nekaj časa koncipient pri advokatu dr. Krisperju v Ljubljani, kasneje pa se je posvetil sodni službi. Nastopil jo je leta 1898. Kot avskultant v Celju, odkoder pa je bil zaradi narodne in napredne zavednosti kmalu premeščen na Kranjsko, in sicer v Novo mesto. Za sodnega pristava je bil imenovan v Metliko, kjer je ostal osem let in se je tam tudi oženil. Nato je prišel v Trebnje, kjer je bil leta 1912. imenovan za sodnika. Med svetovno vojno je služboval kot substitut v Višnji gori, Kamniku, Kranjski gori in Vipavi, kjer je bival pet let, doživljal razpad Avstro-Ogrske ter je tu moral ostati tudi še po italijanski zasedbi. Šele leta 1921. se je mogel vrniti v svobodno domovino, na svoje službeno mesto v Trebnje. Vendar je takoj spet odšel na substitucijo v Kostanjevico, odkoder se je vrnil kot sodni svetnik in predstojnik sodišča v Trebnju, kjer je leta 1935. stopil v pokoj.

Ze od rane mladosti je bil velik prijatelj prirode, ki ji je posvetil skoraj ves svoj prosti čas. Dobro je spoznal naše kraje, saj ni bilo službenega mesta, kjer se ne bi bil navdušeno pozanimal za naravne lepote, posebno pa za rastlinstvo in živalstvo. Zlasti se je z velikim zanimanjem bavil z metuljarstvom ter si sestavil krasno zbirko, ki jo, posebno se zdaj v pokoj, vedno urejuje in izpopolnjuje in ki mu je v ponos in razvedrilo.

Vrlenu sedemdesetletniku želimo, da bi v lepem kraju naše Dolenjske, kjer je tako nepristransko služil državi in narodu celih 32 let, užival zaslužen pokoj srečno in zadovoljno še mnoga leta.

Dvojni praznik Karla Vilarja

Logatec, 28. januarja. Nedavno je g. Karel Vilar, znani organizator obrtništvu v logaškem okraju, praznoval dvojni življenjski praznik, 50. letnico rojstva in 25. letnico zakonske zveze z go. Tereziijo, rojeno Gorjančevu, hčerko stare logaške korenine. Pri Trampušu v Trstu se je izučil slašičarske obrti, nato pa je leta 1911. stopil v vojno mornarico in dosegel čin torpednega mojstranarednika. Med svetovno vojno je služboval na podmornici, pa je težko obolel in razpad avstroogrške armade ga je zatekel bolnega doma. Vendar se je takoj javil poveljstvu narodne straže v Logatcu in prevzel nje vodstvo vse do okupacije Logatca po italijanski armadi. — Kdo bi

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

močenim, deloma z na pol osušenim čopičem počrnjene na senčnih partijah, s čimer si je prisvojil svojo posebno maniro. Čeprav je ta recept v epruvi, je treba vendar priznati, da ga nekoliko uporabljajo tudi veliko učinkoviti stjo. Pri presnavanju teh črno-belih listov veže gladeca kljub njihovi neke arnosti na primer vsobina »Pastirčica« in »Jesenje« obeh izrazito liričnih kompozicij Zelo pravičen je »Sv. Janez na otoku Pethosa«. Ta metlj je slikar s posebno ljubeznijo obdelal tudi v barvah in to z izredno prijetno in akvajem barvnim sorvozajem. Med ribarjem s pomembnimi figurami prevladuje ženski model, čigar ženskost izraža pač najbolj čustveno podana »Speces«. Razen z imenovan »Sv. Janez« je Kregar zlasti z »Mladencem z vrčeme«, »Marijinoim oznanjenjem« in »Včerom glasbe« dokazal, da ni iznajdljiv samo v kompozicijah narve tudi v njih barvni opremi. Morda je originalna in prijetna sorvoznost Kregarjevih barv njegova prvotna vrlina.

Karel Putrih, ki se nam je doslej predstavjal z velikimi skulpturami, nam tudi vpogled v svojo delavnost na polju male plastike. Razstavlja je 16 patiniranih terakot, med katerimi je nekaj zanimivih skic, ki nudijo vpogled v način njegovega dela. Za gledalca so kajpak mikavnejši oni kipi, pri katerih prehaja umetnik v drugo fazo dela, t. j. ko po prvem nametanju ilovice začneja oblikovati posameznost. Na tej stopnji je več malih glav, ki kažejo vso podrobno karakteristiko potez, čeprav niso zlikane, kakor bi morda kdo želel. Pravega Putricha, ki se izživlja v oblikovanju akta in glave, pa kaže predvsem njegova skoraj v naravni velikosti izdelana »Glava«, s prepričljivim izrazom hrepenja. Moral bi biti pesnik, če bi jo hotel opisati V kompoziciji in obdelavi sta posebno mikavna dekorativna »Flora«, ki

našel vrsto društev in organizacij, ki jih je deloma sam pomagal ustanoviti! Razen pri Sokolu in drugih nacionalnih društvih se mnogo udeležuje v strokovnih organizacijah, zlasti v združenju slašičarjev, delj časa pa je bil prvi podpredsednik Zveze slašičarjev v Beogradu. Svoj čas je bil tudi član dolnjeloške občinske uprave. Vrlemu jubilanu in njegovim vzornim soprog, ki mu je v srečnem zakonu rodila troje otrok — najstarejši sin študira visoko komercialno šolo v Beogradu, mlajši sin in hčerka pa pridno pomagata doma v slašičarni — želimo kar največ sreče še dolgo vrsto let!

Žalosten konec dveh mladih življenj Samomor znanega Mariborčana — Ker je branil tovariša, je moral umreti

Maribor, 28. januarja. Postročnik Josipina Žižkova je naša davi mrtvega trgoveškega zastopnika Karla Stanoerja, starega 38 let. Prostor, kjer je bil prenapoljen s plinom, ki je uhajal iz plinskega kuhališča. Takoj je odprla okno in poklicala na pomoč roševalce. Žel so bili zamažani vsi poizkusi, da bi Stanoerja obudili k življenju z umetnim dihanjem. Pri njem so našli listnico, v kateri je bil 500 dimerski bankovec ter razna pisma. Ni pa zapustil nobenega pisma, iz katerega bi bilo lahko razbrati, kaj je mladega Stanoerja pognalo v obup in smrt. V Mariboru je bil pokojni Stanoer zelo znan. Ze v mladih dijaških letih je preizkusil brkčnost usode, ko je po nesrečnem naključju ustrelil z lovsko puško svojega mlajšega brata. Pokopali ga bodo v četrtek 30. t. m. ob pol 16 uri na Pobrežju.

Pri Breznem pa je padlo mlado življenje 39 letnega žagarja Maksa Vebrca, zaposlenega pri žagi in tvornici zabojev g. Ivana Potočnika v Breznu v Dravski dolini. Maks Veber se je snoči po končanem delu vračal domov po tako zvanem Puparskem jarku v smeri Brezna proti Kapli. Ko je stopal po jarku je takoj vi-

del kako sta nesramna napadalca navališla na nekoga njegovega tovariša. Veber se je zanj zavzelo, naka sta se napadalca umaknila. Ko pa je Veber nadaljeval pot, sta ga očividno ista napadalca napadla s koli. Nastal je krvav pretep, v katerem sta se Veber in njegov tovariš pogumno branila. Toda eden od napadalcev je z velikim kolom zamahnil proti Vebru s tako silo, da mu je prebil lobanjo in da se je Veber zgrudil nezavesten na tla. Prepeljali so ga z železnico do koroškega kolodvora, od koder so ga mariborski roševalci odpremili v mariborsko bolnišnico, kjer je pa v noči na torek podlegel in umrl, ne da bi se bil osvobodil. Sredi pretepa je obležal tudi Anton Fortominc, hlapec pri posestniku Antonu Kogaju na Kapli. Ima razbito čeljust in so ga tudi prepeljali v mariborsko bolnišnico. Orožniki raziščujejo potek in ozadje uboja in krvoprelitja, ki je v sicer mirni Dravski dolini, kjer so slični krvavi dogodki le redki, zbudilo obsodbo ljudstva. Pokojni Maks Veber je bil marljiv ter pošten delavec, ki ga je doletela žalostna usoda, da je moral umreti, ker je branil svojega tovariša.

Svinčenih rudnikov se hoče polastiti Mlad tipograf v Skoplju zbira listine, ki hoče z njimi dokazati lastninsko pravico nad velikim delom Kosova

Skoplje, 27. januarja. Skopski časopis »Glas Juge« objavlja zanimiv članek. Tipograf Alija Alijević iz Skoplja namreč trdi, da so svinčeni rudniki v Trepči njegova last, češ da jih je podedoval. Prav tako dokazuje dedno pravico nad skopskim Kuršumli hanom. Trdi, da bo svojo pravico dokazal s 400 let stari pismenim dokumentom, ki ga iz arabsčine prevaja profesor Velike medrese g. Okić. Izjava, ki jo je dal g. Alijević v naslednjem navajamo:

»Kolikor sem mogel doseči videti iz vsebine zapuščinskih listin, je govora o velikanskem zemljiškem kompleksu na Kosovu v okolici Kosovske Mitrovice tja do novopazarskega Sandžaka in v semem Novem Pazaru. Po teh listinah so glavni predmeti, ki imamo nanje pravico jez, moj brat Faredin in moj stric Mumpas, v Skoplju znameniti Kuršumli han z okoliškimi stavbami, na Kosovu pa zemljišče, ki se razprostira začeni od Vučitrna vse do ustja reke Sitnice in od tam na sever globoko do Uvalja. To je zemljišče, na katerem se nahajajo širom vsega sveta znani svinčeni in cinkovi rudniki z imenom Trepča in Stari trg, ki jih od leta 1929 izkorišča angleški kapital.

Pred 5 do 6 leti se je uprava tučakajnje vakufske direkcije zelo zanimiva za vso to imovino, posebno pa za Kuršumli han s stranskimi poslopji in za imovino, ki se nahaja v Novem Pazaru in njegovih okolici. To zanimanje je šlo tako daleč, da je todanja uprava vakufske direkc. začela zbirati razne dokumente, ki se je kasneje zanje trdilo, da niso originalni. To me je prisililo, da sem poslal originalni dokument, ki naj bi preprečil, da imovina ne pride v roke onih, ki do nje nimajo pravice. Uspelo mi je, da sem od svojega očeta dobil vse te dokumente, kar je vakufsko direkcijo prisililo, da je prenehala z dokazovanjem lastninske pravice in stopila z menoj v razgovore, da ji to pravico za dogovorjeno nagrado odstopim.

Medtem časom so ocenili objekte, ki so v Skoplju, Kuršumli han s poslopji okoli njega, na 4.700.000 din. Istočasno pa so cenilejši ugotovili, da je zgodovinska vrednost teh poslopij neprecenljiva.

Se vedno uprava vakufske direkcije kaže veliko zanimanje za lastninsko pravico nad tem imetjem in je naročila g. Fevziju Ha-

dži-Handiću, da z ostalimi dediči regulira višino odkupnine naše lastninske pravice nad Kuršumli hanom. Ker pa niso pokazali dosti resne volje, da se stvar končno uredi, sem sklenil, da dokazem lastninsko pravico na poslopih v Skoplju in v Novem Pazaru in na zemljišču, kjer se nahajajo trepčanski rudniki, ker je ta posest popolnoma nezakonito pršla v druge roke. Zato sem vse dokumente dal prof. g. Okiću, da jih iz arabsčine prevede na srbski jezik, da se jih bom lahko pri obravnavanju spora posluževal.

Ko bodo vse listine overovljene, bo g. Alija Alijević nastopil dokaz svoje lastninske pravice. Če se mu to ne bo popolnoma posrečilo, mu želimo, da bi postal vsaj majhen delničar rudnika v Trepči.

Ga GIZELA BRAVNICAJEVA bo plesala na proslavi 10-letnice obstoja akademske CMD v soboto 1. februara v Trgovskem domu

Jesenice pred važnimi nalogami

Nujno potrebna zidava meščanske šole in tržnice

Jesenice, 28. januarja. Jesenice se še vedno širijo na vse strani. Na zapadnem delu so se raztegnile preko Plavža, na jugovzhodnem delu proti Blejski Dobravi in severovzhodni proti Slovenskemu Javorniku s katerim bodo kmalu tvorile strnjeno mesto. Zaradi stalnega dotoka nameščencev in delavcev v revir pa tudi rastejo potrebe industrijskega mesta. Če hočejo na novo došli državni in zasebni nameščenci, delavci in obrtniki dobiti stanovanja, je pač treba graditi nove hiše. In teh je bilo v zadnjih petih letih postavljenih toliko, da tvorijo cele mestne četrti. K hišam je treba napraviti ceste in pota, kanalizacije, vodovode. To pa stane mesto občino velike vsote. Denar, ki ga prejema mesta občina,

gre zelo hitro od rok, ker ima mestna občina še dolgove iz prejšnjih let in stare neodložljive potrebe, ki segajo daleč nazaj, ko se je gradilo karavanski predor, sedanjih kolodvor in bohinjsko železnico. Takrat se je v pogledu regulacije mesta zamudilo največjo priložnost, da bi se z malimi stroški uredilo mesto, tako da bi dobilo lep, strnjeno in bolj zaokroženo obliko. Kar se je takrat zamudilo, se v večji meri pojavlja danes, ko se mora zamujeno popraviti s težjimi denarnimi žrtvami in napori.

Gradnja prepotrebni javnih poslopij in ureditev mesta se vrši sedaj polagoma in po naprej določenem načrtu. Pred leti je mestna občina zgradila velik gasilsko dom, lansko leto je bilo dograjeno mestno ubožno zavetišče na Pisarjah, zdaj je v načrtu zidava Delavskega doma, prihodnja leta pa zidava poslopji za meščansko šolo in gimnazijo.

Občina se je že odločila za stavbišče, na katerem naj bi stala meščanska šola in gimnazija in sicer je to Romahovo zemljišče, eno najlepših in največjih na Jesenicah. Je precej višiče, višinske razlike je okoli 25 m. Zemljišče bo treba izravnati, zgraditi ceste in odstraniti razna mala poslopja na robovih stavbišča, da ne bodo kvarila estetske oblike šolskega vrta in igrišča. Mestna občina pa se bo morala v prvi vrsti sporazumeti z lastnikom tega kompleksa za primerno ceno, ki naj bo v skladu z dejansko vrednostjo. Gradnja meščanske šole je nujno potrebna. Šola obiskuje letos okoli 550 učencev in učenk z Jesenic, Javornika in iz raznih drugih krajev radovljiskega sreza. Vsi razredi so prenatrpani, nekaj razredov je nastanjenih v osnovni šoli, zaradi česar trpi enotnost pouka in nadzor nad učenci.

Tudi osnovna šola je prenatrpana z učenci. Občina bo morala v najkrajšem času zgraditi še eno šolsko poslopje na zapadnem delu mesta, ki bo razbremenilo sedanjo šolo v središču. Nova šola bo namenjena otrokom s Hrušice, Plavža in Plavskega Rovta.

Jesenice nujno potrebujejo mestno tržnico, ki bo ustrezala vsem potrebam naloge, se razvijajočega se mesta. Tržni dnevi so na šetašču ob Prečernovi cesti, po kateri v poletnih mesih dnevno drči na stotine avtomobilov, v obeh smereh. Da se živila v prahu in dimu, na soncu in dežju prej pokvarijo, kakor v zaprtem prostoru, je samo po sebi razumljivo.

Ko bodo vsa navedena javna poslopja dograjena in ko bodo odstranjene iz središča mesta stare hiše, ki ob glavni cesti ovirajo promet in ko bodo ceste asfaltirane, bodo Jesenice postale res čedno mesto.

Predavanje dr. Bogumila Vošnjaka, ministra v pokojni, o Jugoslovanskem odboru v Londonu in postanku Jugoslavije bo drevi ob 20. uri v Ljudski univerzi, v mali dvorani Filharmonije (Kino Matica). Dr. Vošnjak je bil v svetovni vojni v emigraciji in sam član imenovanega odbora ter je zaslužen v borbi za ustanovitev Jugoslavije. Po vojni je bil redni profesor ljubljanske univerze ter eden izmed ustanoviteljev juridične fakultete. Potem je bil imenovan za opolnomočenega ministra v Pragi. Zdaj živi v Beogradu.

Kulturni pregled

Sirk, Kregar, Putrih

V izložbenem oknu salona Kos vidimo tedi serijo slik našega dobrega znanca Alberta Sirkja iz Celja. Ime tega produktivnega umetnika smo zlasti lansko leto ponovno detali o priliki njegovega sodelovanja na spomladanski razstavi beograjske »Lade«, pri kateri je s svojimi deli simbolično prikazal sodelovanje srbske in slovenske »Lade«, in pa ob priliki njegove božične razstave v Celju. Iz te razstave je pokazal v Ljubljani deveterico oij — same marine.

Sirk ne more prikriti, da izvira njegova umetnost iz Primorja. Ne zaradi obrtniških motivov, ki jih razstavlja — saj išče snovi za svoja dela tudi v figurativnih in krajinskih objektih, v krajih, ki so oddaljeni od morja — pač pa zaradi svojega južnjaško radostnega gledanja v naravo, ki mu je predvsem neizčipen izvor barvnih doživitev. Žive in čiste barve, posebno pa krepke poteze njegovega čopiča in njegove lopatice, izdajajo avtorjevo notranjost. Slikarski grafologi — če bi jih bilo, seveda! — bi utegnili iz njih sklepati o odkritem in k optimizmu nagnjenemu umetnikovemu značaju. Označevanje Sirkovih del z imenovanjem tega ali onega »izma« rad prepuščam drugim, ki imajo s etičiranjem svoje vseže. Za presojanje kvalitete so pa etičke malo važne, če ne izražajo sposobnosti umetnika, bodsi v kompozitorni, realistični ali dekorativni smeri.

Sirk si menda tudi ne razbija glave s tem, da bi delal po tem ali drugem pro-

gramu. Njemu je narava vse, a naravne fenomene predelava brez oclpešvalnih podtkov, če izvzamemo pretežničanje barvne pestrosti sončne luči.

Med razstavljenimi slikami z našega Jadrana naj še posebno omenim »Sončni zaton« z njegovo v razne barvne odtenke razkrojeno svetlobo ter lepi sliki »Počitek« (5) in »Pri lovci« (7). V »Tišini« (6) je morje odlično podano, svinčenno nebo pa učinkuje vendarle pretežno. Zelo dobro je tudi ribje tihožitje »Bredač« (9).

Stane Kregar, ki je v družbi s Karlom Putrichom priridel malo, a okusno razvrščeno razstavo v galeriji Obesnel, se je menda končno odpovedal struji, ki nosi nemiselni zvdevek surrealizma. Da se je pri prvih nastopih predstavljal v tej, za nas novi obliki, je bilo iz reklamnih razlogov vsekako opravičljivo. Danes Stane Kregar ne potrebuje več take vrste reklame, ker je s svojim poštenim ministvom dokazal, da je po nadarjenosti in znanju vreden velike povornosti s strani občinstva.

V pričujoči kolekciji se je omejil na risbe in skice s tušem ter na slike, izdelane z gvašem. V vseh mu je predvsem za figurilno kompozicijo. Osebe razvršče v neprisliljenih mirujočih pozah ter doseza s tem pri vseh slikah nekako spokojno razpoloženje. Ta pokoj se pa izraža zgolj v kompoziciji, medtem ko uporaba močno črno-belih kontrastov v risbah in živahna barvitost v slikah nikakor ne učinkuje tako mirno. Risbe so izvedene najprej v konturah s peresom, a so deloma z na-

od duhovitosti, njegovega najgloblje vsebino in smisel pisateljevega cinizma pa bo domel samo, kdor je doživel v samem sebi vso tragiko in komiko nasprotja med naravo in družbenimi konvencijami, med instinktivnostjo ljubezni in banalnostmi zakona, med človeško strastjo in nravnim imperativom dolžnosti. Problema ta roman ne izčrpa in tudi ne reši; moralistu pokaže samo njegovo življenjsko brezupnost, ki je tako daleč od umetno postavljenej norm. Vprašanje je, ali se more zdrava družba, ki sloni na delu in na njegovih trdih zakonih, baviti z vprašanji in skrbmi, ki zaposljujejo samo site, v potratnost živče zajedavce delovne družbe. Življenje je v jedru preveč tragično, da bi ga lahko pojasnili s seksualnim cinizmom. Brez nravnih obvez in dolžnosti se pogrezamo v nihilizem, ki je asocialen in za družbo trajno nespremljiv, res pa je, da z nravnimi dolžnostmi postajamo filistri in prilijeni rodbinski očetje. Kaj je boljše? Nereseno vprašanje svetovnega in življenjskega nazora...

Prevajalec dr. Tavzav je živčni stil duhovitega italijanskega rogovleža dobro preočil v slovenščino, čije robustnemu značaju, nevajenemu raznih rafinimentov te vrste, se komaj še prilaga dekadentna visokomeščanska igra z besedami, paradoksi in čustvi. Vendar pa nekoliko pitigrilljevske frivolnosti ne škodue v dežel, kjer je Tartuffe v svoji kmečko-malomestni izdaji še vedno pravi narodni junak...

ZAPISKI O TEHNIKI PETJA

Ivo Lhotka-Kalinski je izdal v zagrebški založbi St. Kugli knjžico z naslovom »Tehnika pjevanja — sistematski prikaz i tumačenje empirijskih norma

Dvojna kvadratura na nebu

Dogodek, ki se ponovi komaj vsakih petdeset let

Kadar imamo polno luno, je njena plošča v opoziciji s soncem. Ob mlaju govorimo spet o konjunkciji meseca s soncem. Če iztegnemo ob prvem ali zadnjem krajevu eno roko proti mestu, kjer je sonce, drugo pa proti polmesecu, tedaj

sestavljata roki pravi kot.

Mesec je tedaj v kvadraturi s soncem.

Dne 27. in 28. t. m. sta bila oba večerna planeta Jupiter in Saturn, ki sta že od

zadnjega poletja tesno drug ob drugem, tako rekoč

istočasno v kvadraturi

s soncem. Med soncem in obema premičnicama je ta dva dneva četrina nebesnega živalskega kroga.

Jupiter in Saturn sta približno vsakih dvajset let za kratek čas v konjunkciji. V tako dolgi konjunkciji kakor tokrat, ko traja dolge mesece, pa je

zelo redek dogodek.

Opazovati ga je približno vsako četr tisočletja. Dogodek, ki ga danes opazujemo, se bo ponovil tečaj šele nekako za naše osmo pokolenje, seveda pa ne na istem prostoru neba, v ozvezdju Bika, kakor sedaj, temveč nekje drugje.

Šele čez 855 let

bo sta obe premičnici v tem ozvezdju spet v konjunkciji. Kdor je lepo konstelacijo zamudil, naj torej potrpi nekako do leta 2800.

Zopet gospodar položaja

Vodja rumunske države general Antonescu je po zadnjih obžalovanjih vrednih dogodkih sestavil generalsko vlado

Zmaga ali smrt v Rumuniji

Ameriški očividec o burnih dnevih v Bukarešti

Dopisnik agencije United Press poroča svoja opazovanja iz dni, ko je bil upor v Rumuniji v polnem razvoju in so se Bukareštanci skrivali v svojih hišah. S svojega okna je zagledal skupino mladih ljudi, ki so prihitali na drsališče pred njegovo pisarno, ker doma, med štirimi stenami, očitno niso več zdržali. Ozračje je odmevalo od strelov toda ljubitelji drsanja se za to po vsem videzu niso zanimali. Dopisnik je zamačkal na svoj zajtrk. Ne mlekarske peke se v teh okoliščinah nista upala na vsakdanji posel.

Med čakanjem je streljanje prenehalo. Posamezniki so prišli na cesto, da bi si ogledali poškodovana poslopja. Pred narodnim gledališčem je bilo videti še vojake iz garde, ki so pobirali prestreljene čepice in medvedje kučme. Trupla lastnikov teh čepic so bili že ponoči odnesli. Med tem ko so si ljudje ogledovali škodo, se je streljanje nenadno spet pričelo. Uporniki so svoje geslo »Zmaga ali smrt« jernali zelo resno. Dan prej niso bili tako bojevit. Imeli so še dovolj časa, da so šli v demonstraciji po cestah in prepevali vojaške pe-

smi. Dogajalo se je, da so si na glavnih cestah in trgih uporniki ter vladne čete stali po cele ure nasproti, ne da bi prešli k dejanjem.

Čez nekaj časa so se pojavile motorizirane enote nemških čet pred policijsko prefekturo in na glavni bucareštanski cesti proti kraljevi palači in vladnemu poslopiju. Ta demonstracija oborožene sile je razširila neki občutek varnosti in upanja, da bo Rumuniji usoda španske državljanske vojne vendarle prihranjena.

Če verjamete ali pa ne ...

Na Malti žive prebivalci od kozjega mleka, in sicer namolže kozar naročeno količino mleka kar na ulici

Zrtve treskavega plina

V Welchu, Virginija USA so se v ondotnem premočniku vneli treskavi plini. Eksplozija, ki je nastala, je zasula štiri rudarje, štirinajst rudarjev pa je bilo bolj ali manj ranjenih.

ANEKDOTA

Vojkovođa Moltke je v februarju 1879. obiskal umirajočega vojnega ministra von Roona ter se je poslovil od njega z naslednjimi besedami: »Dragi prijatelj, vi greste pred mano. Kmalu pridem za vami. Prosim, pripravite tam gori prostor tudi zame.«

VSAK DAN ENA

»In kako sodite vi, gospod Žane o mojih letih?«
»Gospodična, prisežem vam, da ste cvetoča kakor roža, ko ima štiri leta.«
(»Evevby d s w oklve«)

Stráža ob angleški obali

Vojaška patrolja nekje ob angleški obali se vadi v uporabijanju golobov za obveščevalno službo

Smrčanje pred Tobrukom

Opazovanja ameriškega poročevalca o avstralskih četah v Libiji

Posebni poročevalec agencije United Press pri britskih četah v Libiji piše, da je vodstvo britske vojske z različnimi manevri, spremembami položajev in močnimi pohodi že od prvega dne obleganja mesta Tobruka skušalo pripraviti Italijane do tega, da bi izdali položaje svojih baterij, med tem ko je svoje položaje skrivalo. Poročevalec je opazoval, kako so italijanski topovi obstreljevali avstralske položaje. Avstranci, ki so prišli ponoči pred Tobruk, so se tako spretno zakopali, da jih je bilo težko videti celo v ploski ravnini, ki se je širila do prvih italijanskih obrambnih naprav. Poročevalec je obiskal črte »aussijev«, kakor imenujejo Angleži Avstralce. Našel jih je v nizkem grmičevju skrite kakor mrmočice v luknjah. Vse ozemlje je bilo kakor razkopano pokopališče. V vsaki luknji je bil mož, ki je spal, ali tudi dva, in ti možje so po napornem pohodu, ne-

posredno pred uro napada počivali. Slišati je bilo samo močno smrčanje, ki je tekmovalo z grmenjem topništva.

Kolikor daleč je segel pogled, je bila ravnina pokrita z vsemi mogočimi tipi tankov in oklopnih vozil. Bolj spredaj so grmeli topovi vseh kalibrov, daleč na ozorju, malo kilometrov pred zunanjimi tobruškimi obrambnimi napravami, pa so lazili tanki kakor škorpjoni nactrog in opazovali nasprotnika. Italijanski ogenj so usmerjali samo opazovalci na visokih ogrođjih. Ta ogrođja je bilo od daleč videti.

Polkovnik tankovske čete je sprejel novinarja v šotoru podobnem baldahinu, iz nepropustnega blaga, ki so ga bili postavili ob stran tanku najmodernejšega tipa. Vse tanke v puščavi zavarujejo na vetrovni strani s takšnim šotorom, da bi ne prodiral pesek v občutljive notranje dele vozila. Polkovnik mu je ob tej priliki točno narisal nasprotnikove položaje, tankovne ovire, žične pregrade itd. Izjavil je, da razpolaga oblegana garnizija s kakšnimi 230 topovi. Po zasedbi Tobruka se je izkazalo, da je bila ta navedba točna.

Noč pred napadom je prebital Američan nekoliko kilometrov pred Tobrukom, ki je bil razsvetljen s svetilnimi raketami, s katerimi so britski letala usmerjala ogenj britskega mornariškega in kopnega topništva. Naslednjega dne je bilo krasno vreme. Vetrja skoraj ni bilo, dim topniškega ognja je visel nepremično v zraku. Poveljstvo avstralskih čet je našel globoko pod zemljo, kjer je sestavljalo posnetke iz zraka. Štab je pripravil zadnje podrobnosti odločilnega napada.

Ves teden prej je bil divjal besen peščen vihar ter zakrival vso obalo v žgoče in osepiljajoče oblake peska. Celo Beduini, ki so taborili poleg oblegovanih čet, so izjavljali, da je bil to eden najhujših viharjev zadnjega leta.

Ko se je začel zadnji napad se italijansko letalstvo ni pojavilo. Angleži domnevajo, da so bile italijanske čete ostale brez bencina. Številna sežgana letala, ki so jih našli na osvojenih letališčih, bi to domnevo potrjevala. Italijani so svoja letala rajši sežgali nego da bi prišla nasprotnikom v roke.

Willkie v Londonu

Wendell Willkie, bivši protikandidat Roosevelta pri predsednikskih volitvah v Ameriki, je prispel te dni v London, kjer se je sestel z več angleškimi državniki

Če še ne veš, zdaj izveš:

- da je po ugotovitvah Gallupovega zavoda 68% ameriškega ljudstva za prevzem morebitnega vojnega rizika Zedinjenih držav;
- da so se zaradi štečnje pri kurivu za nekaj časa zapre vse šole v Stockholmu;
- da šteje ruska samaritanska organizacija »Rdeči mesec« 7 milijonov članov;
- da bo Amerika pozvala prihodnji mesec na vojaške vaje 120.000 rekrutov in bo potem imela pod orčjem 800.000 mož;
- da je francoska vlada v Vichyju odredila nove racioniranje moke in kruha;
- da so v Španiji dogotovili predor pod Pireneji, ki meri v dolžino 5150 m;
- da je bila po zadnjih dogodkih v Bukarešti rumunska policija militarizirana;
- da ima Wendel Willkie v Berlinu sestro, ki je omčžena s tamošnjim ameriškim vojaškim atašejem.

Lord Halifax,

novi poslanik Vel. Britanije pri ameriški vladi, je prispel na angleški bojni ladji v Washington

Jugoslavija, največja država na Balkanu

Naseljenost v jugovzhodni Evropi

Po neki razpravi v znani nemški gospodarski reviji »Wirtschaft und Statistik« živi na evropskem jugovzhodu, ki obsega Jugoslavijo, Madžarsko, Bolgarijo, Rumunsko, Grško, Albanijo in evropski del Turčije, 58.8 milijona ljudi. Gostota prebivalstva je 66 ljudi na vsak štirjaški kilometer. Površina tega ozemlja znaša 893.000 štirjaških kilometrov.

Na ozemlju Velike Nemčije (s češko-moravskim protektoratom in poljskim generalnim gubernementom) je na površini 820.000 štirjaških kilometrov skoraj čvakrakrat toliko ljudi. Jugovzhodna Evropa je tedaj razmeroma redko naseljena. Pri tem pa je seveda upoštevati, da predstavlja veljk del Jugovzhodne Evrope negotoljuben in skoraj neprehođen kraški svet, a plodna tla se obdelujejo večinoma po zastarelih načinih. S smotno obnovo oze-

melj, ki so bila stoletja zanemarjena, s pogozdovanjem, melioracijami, novimi gospodarskimi načinji itd. bi ta del Evrope lahko preživljal neprimerno večje število duš.

Kar se tiče poedinih dežel, so se njih meje v začnjih časih temeljito spreminjale. Danes ni več Rumunija največja dežela Jugovzhodne Evrope, temveč naša Jugoslavija, ki obsega, kakor pravi nemška revija, površino okrog 248.000 štirjaških kilometrov in 15.7 milijona prebivalcev. Rumunija je po površini na drugem mestu, po številu prebivalstva pa celo na tretjem, za Madžarsko. Madžarska je s 84.7 prebivalca na vsak štirjaški kilometer sploh najbolj gosto obljudena dežela v tem delu naše celine. Najsičkejše je naseljen evropski del Turčije s 55.1 prebivalca na štirjaški kilometer.

Letalsko poveljstvo v šotoru

Poveljstvo nekoga italijanskega letalšča na libijskem bojišču posluje zaradi peščenih viharjev v šotoru

Hulbert Footner:

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

Okrog polдне je izšla v listih novica, ki je pojasnila to skrivnost Vasinta se je bil v zgodnjih jutranjih urah pokazal v Hobokenu, v New Jerseyu, in se tam skrivaj vkrcal na francoski parnik »Richelieu«, ki je okrog desetih odvil. Zdaj je bil že na širokem morju in po tem takem na varnem.

Uietnika Harun in Faradž sta smela v svojih celicah čitati časnike, in ko sta tako zvedela, da ju je gospodar zapustil in predal ameriškim sodiščem, je bilo njune obrzdanosti hitro konec. Meta's sta se no tleh, si bulila lase in vnila, da je bilo v jetnišnici vse narobe. Ko je podpolkovnik Walkley slišal o tem, se mu je zardela prilika, usodna da zve od Indijcev resnico. Obvestil je Marpina in ta je bil s svojim prijateljem Lukom navzočen, ko so privedli jetnika.

Faradž in Harun sta bila prav odurna na pogled. Tuliha sta in tretetala. Zdaj sta mah ma znala angleški: kar tekmovala sta, kdor bo prei izpovedal zoper gospodarja, ki ju je bil pustil na cedilu Faradž je prišel prvi na vrsto. Vp ašal je, ali bo izpuščen, če pove vse.

»Objubiti vam ne morem,« je podpolkovnik odvrnil. »Seveda pa vam bo sodišče prizanesiljevišje, ako poveste resnico.«

»Samo njegov sluga sem bil!« je s cmeravim glasom resel Faradž. »Moral sem ga ubiti!« Footem je na drobno razkril načrt, ki so ga bili zasnovali, da bi spravili Luka Imbrija s sveta. Klelija de Lisser je bila stenografka in stroje s'a na francoskem poslanstvu in se je bila zalubila v Vasintovo temne žametne oči. Najprei so jo poslali da je nateja novo hišo, na kar so dali naložni na račun, in potem je sledila Luka in Footner. K'lijuče Faradž je bil nateja nateja angesteta, ki ga je poznal samo pod imenom »Harty«. Vsi trije moški so šli z novo hišo od katere so bili dobili ključ. Klelija je bila zvečer v oddihih med plasm nekaikrat poklicala Vasinto na telefon. Trojica v novi hiši je morala dolgo čakati, preden je Luke prišel.

To je bilo vse prav leno in vse to so tudi de ali na zapisnik, a tisto, kar je hotel podpolkovnik Walkley slišati, vendarle ni bilo.

»Vrnimo se še enkrat k vožnji v paradnem vozu,« je dejal. »Ali se vaša trditve da je Abdul ponoči vstal in izginil po hodniku v zadnji konec voza, ujema z resnico?«

»Ne, to sem se zlagal,« je priznal Faradž. »Moj gospod mi je bil ukazal, naj tako rečem. On sam je bil tisti, ki je šel po hodniku v zadnji konec, in on je tudi umoril brata.«

»Tako pravite,« je podpolkovnik odvrnil. »V resnici pa samo veste, da je izginil v zadnji hodnik.«

»Ne,« je vneto oporekel Faradž. »Gledal sem izza vogla in videl, kako je stopil v radževo sobo.«

»Kako je prišel vanjo?«
»Ključ je imel.«
»Kje ga je bil dobil?«
»Ne vem.«
»Kdaj je bilo to?«
»Natanko ne morem povedati. Vsekako zelo pozno.«
»Že po tem, ko je bil vlak zaustavljen v Filadelfiji?«
»Filadelfije ne poznam. Mislim pa, da je bilo tako.«
»Koliko časa je ostal v sobi?«
»Morda pol ure. Ko se snot prikazal, je videl, da bedim, in zagrozil, da me ubije, ako čr nam le besedico o tem, da je bil v zadnjem koncu.«
Lee je zdaj zadal vprašanje: »Ko je prišel iz sobe, je moral imeti dva ključa, z kaj ključa od radževih vrat ni bilo drugo jutro nikjer. Kaj je napravil z njima?«
»Tega ne vem.«
»Kako je mogel Vasinta zastrupiti radžo, če je ta spal? In če se je prebudil, kako ga je mogel prislilit, da je popil zastrupljeni whisky?«

Faradž se je zvijal kakor črv, toda izhod je našel. »Vasinta mi je drugo jutro pripovedoval, kako je umoril brata. Ko je stopil v sobo, se je radža ustrašil in rekel: »Kdo je?« Vasinta je odgovoril: Rad bi te prosil za odpustanje, kajti slab brat sem bil. Toda zdaj se spravim s teboj.«

Podpolkovnik mu je segel v besedo. »Ali ga radža ni vprašal, kje je vzel ključ od sobe?«

»Ne, Radža je rekel: »Vstani, brat. Izpijva ga

kozarec na najino prijateljstvo. Nato je stopil po steklenko z whiskyjem, in Vasinta je stresel strup v kozarec, ko je radža za trenutek pogledal drugam. Ko je ta popil whisky, je padel na tla in Vasinta ga je vrgel skozi okno.«

Lee je pogledal podpolkovnika, in ta se je glasno zasmejal. Luku se stvar ni zdelo zabavna.

»Zdaj mi je vaših istorij dovolj,« je rekel Walkley in dal Faradža odvesti.

Harun je napravil nekoliko boljše vtis. Potrdil je Faradževe izpovedbe v vsem, kar je zadevalo Luka. To je bilo lahko, ker se je nedvomno skladalo z resnico. Tudi on je rekel, da je videl Vasinto, ko je šel v radževo sobo, dejal pa je, da ne ve, kaj se je tam zgodilo. V tem ozru je bila njegova zgodba boljša, kajti rekel je, da je Vasinta potrkal na vrata in tiho govoril z bratom, na kar ga je ta spustil k sebi.

Podpolkovnik je tudi njega poslal nazaj v celico.

»S tem je Vasinta opran vsakršnega suma,« je rekel Lee. »Povsem jasno je, da ta dva »obče ne vesta, kaj se je dogodilo. Nadalje je jasno, da se ni mogel Vasinta ničesar lotiti, ne da bi ta dva vedela. Ker ju je zdaj pustil na cedilu, sta mu hotela iz maščevalnosti narititi umr. Dose'la pa sta baš nasprotno — razbremenila sta ga!«

»Hvala Bogu, da imamo vsa ženski pod ključem!« je vzklilnil podpolkovnik.

Luke je bil ves iz sebe. Se davi je trdno verjel v Vasintovo krivdo. Če pa ta ni imel nobenega opravka z umorom — kdo je bil potem morilec?«

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 17 din

Korespondentko

a prakso, slovensko, hrvaško, nemško, italsko in druge jezike. Podjetje in Mariboru. Ponudbe pod »Perfektna moč« na ogl. odd. Jutra. 1892-1

Strojnika

z dolgo prakso, za partijsko, dobroga konstruktora in monterja. Podjetje in Mariboru. Ponudbe pod »Perfektna moč« na ogl. odd. Jutra. 1894-1

Postrežnico

za dopolnite, večjo kuhinjsko, spremljevalko A. Parcer. Trnovski prišt. 16-c. Oglasiti se med 12.—14. ur. 1880-1

Sedlarskega pomočnika

vajenega šivanja na stroj s predjem Glavič. Ljubljana, Tržaška c. 9. 1868-1

Postrežnico

pridno, iščem od tričetrt na 7. do 15. pos. Naslov v vseh posl. Jutra. 1906-1

Službo išče

Vsaka beseda 50 par za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 17 din

Uradnica

z dolgoletno pisarniško prakso, zmožna slovensko in nemško stenoarhije, korespondence, knjigovodstva ter strojeplasti. Želi premeniti mesto. Nastop po želji takoj. Cenjene ponudbe pod »Zanesljiva uradnica« na oglasni odd. Jutra. 1891-2

Pridno, marljivo dekle

išče službo za pomoč v trgovini. Gre tudi k boljšim mali družici za gospodinsko pomočnico. Ponudbe pod »Urna in zdrava« na ogl. odd. Jutra. 1913-2

Gospodična

stara 20 let, ki bi se rad naučila nemško, italijansko in francosko. Podjetje in Mariboru. Ponudbe pod »Urna in zdrava« na ogl. odd. Jutra. 1909-2

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Strojepisni pouk

(desetstinski sistem) večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaji od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 3. februarja. Šolsnica najbližja Največja strojeplastična 50 pisarniški strojni raznih sistemov. Vpisovanje dnevno. Christofov učni zavod. Domobranska c. 15. tel. 43-82. 1852-4

Instruktorja

vestnega, sprejemnega — predvsem iz slovenske in francoske in četno slova, proti stanovanju in zajtrku ali večerji. — Naslov v vseh posl. Jutra. 1912-4

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Lepo, veliko suho skladišče

na Jelci, se odda proti majhni pajčnini. Poizve se Vilharjeva cesta št. 33. Krašovec 1900-19

Lepo, solčno sobo

oddam takoj, eni ali dva gospodinjstva. Ogled od 12. do 16. Naslov v vseh posl. Jutra. 1916-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Sobo ali sobico

s separiranim vzhodom, iščem opremljeno ali prazno, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena« 1493-23a

Proda se hiša v Krškem

enonadstropna, tristanovana, z lepim dvoriščem, zidano garažo, tlesno, verando, kopalnico, vinski kletjo, zelenjadnico in sadnim vrtom. Pojasnila se dobe Krško 116. 974-20

Parcele

naprodaj v Šiški med remizo in staro mitnico ob tramvaju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna cena«. 1904-20

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Stanovanje

dveh sob s pritlikomali, sončno, v mirni, tople in v novi hiši, ne daleč od centra, išče za 1. maj stranka dveh oseb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik« 1888-21a

Dvosobno stanovanje

išče za maj solitna manjša uradniška stranka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zračno« 1878-21a

Iščem

v strogem centru 3-4 sobno komfortno stanovanje s centralno kurjavo. — Ponudbe Sachs post. pred. 240. 1847-21a

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Mirna soba

za eno osebo se takoj odda, Beethovnova ulica 15, desne stopnice, vrata 17. III. nadst. 1889-23

Sobo

lepo opremljeno, sončno, z uporabo kopalnice, v novi hiši, oddam s 1. februarjem. — Naslov v vseh posl. Jutra. 1882-23

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice oddam boljsemu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 1905-23

Stroj

za izdelavo cementne opeke, Gaspary, s 300 ploščami, najnoviši model, prodam po ugodni ceni. Wottowa, Zagreb, Bauerova ul. 11. 1863-29

Umrl nam je naš ljubljani oče, gospod

Pavel Knapič
Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Petra, k Sv. Križu.
Ljubljana, 28. januarja 1941.

Zalujoče rodbine:

Knapič, Gvardjančič, Jeršek
Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Dotrpel je po dolgi mučni bolezni naš ljubljani soprog, dobri oče, stari oče, stric in tast, gospod

Kukec Adolf
zvaničnik drž. žel. v pokoju
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 30. t. m. ob pol 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Jakoba, k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 28. januarja 1941.

Zalujoči:

Terezija, žena; Adolf, Stanko, sinova, in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Zenitve

Vsaka beseda 50 par za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Državni uslužbenec

35 let, želi znanja z dekletom z nekaj dotev v svrhu ženitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srbijanc« 1899-23

Kateri značajen

častnik bi poročil šiviljo blondinko brez dote, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Princ iz bajke«. 1895-25

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Jelsa!

Počakaj ob 12. uri popoldne v sredo. 8. 1877-24

Izgubljeno

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Denarnico

z večjim zneskom sem našel. Lastnik jo dobi pri najbližji Dusan Rudolf. Postojnska 11. 1880-22

Bolniška pregrinjala

Poseben oddelk:
BANOVINSKE Sarajevske TKALNICE PREPROG ZAGREB, Gunduličeva 3.
Zahtevajte ponudbe

Velika TVORNICI ROLET

(Esslinger in platno) in specialno tehnično gradbeno keramično podjetje sprejme akviziterja za Zagreb, in za vsak večji kraj sposobnega zastopnika prednost imajo, ki so vpleteni v tej stroki. Ponudbe z referencami pod P-6467 na Interklam d. d., Zagreb, Masarykova 28.

V hladnih dneh Vas kozarček

BERMET-VINA
obvurje nripe. — Gostilničarji ga tanko auroče že majhen sodeček. — Zahtevajte povsod le
BERMET B. MARINKOVA iz SREMSKIH KARLOVCEV, Fruška gora.

Poslovodja

15 let prakse, popolnoma samostojen, več organizacije, nabave, kalkulacije, prodaje in vseh ostalih poslov

ZELI SPREMENITI

dosedanje mesto. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro: »Tkalnica — barvarna — apertura«.

Seiem Rajha v Leipzigu

se vrši spomladi 1941. od 2. do 7. marca

60% popusta na nemških državnih železnica.

25% popusta na jugoslovanskih državnih železnica.

Nemški vizum se podeli brezplačno.

Prijave naj se izvrše čimprej, najpozneje do 5. februarja 1941 pri pristojnem častnem zastopniku, v Ljubljani: Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33, telefon 27-62, v Mariboru: Jos. Bezjak, Gosposka 25, telefon 25-97 v Beogradu: Zvanični biro sajna rajha u Lajpcigu, Knez Mihajlova 33.

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM

WIENER MESSE
9. DO 16. MARCA 1941.

POLJEDELSTVO (vsi poljedelski stroji) — VETNARSTVO — SADJARSTVO — VINOGRADNIŠTVO — RIBOLOV IN RIBOGOSTJSTVO — CEBELARSTVO — KEMICNA INDUSTRIJA — MLEKARSTVO — KLETARSTVO.

Na področju Tehničnega velesejma
Avtomobilska in motociklistična razstava
Prijave najpozneje do 10. februarja.

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko. Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstill

gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel. 30-881.

Popusti na vseh železnica.

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 20 Din

KAUČE

novi modeli po nizki cenah dobite pri **E. Zakrajšek, tapetništvo Miklošičeva 34.**

Moderne kauče

in fotele nudi solidno in po nizki ceni **R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.**

Pridelki

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din Najmanjši znesek 20 din

Fige

za žganje kuhno po nizki ceni prodajatelj Ivan Relic. Ljubljana, Telefon 26-07. 1880-22

iz življenja na deželi

DOLŽ PRI STOPIČAH. Na naši šoli smo imeli božičnico, ki je prav lepo uspela. Obdarovanih je bilo 59 najsiromašnejših otrok z blagom za perilo, obleko in z nogavicami. Obdarovanci so bili tega zelo veseli, še bolj pa njihovih starš, ki jim kaj takega ne morejo kupiti, saj se za vsakdanji kruh nimajo in ni nobena redkost pri nas, da v marsikateri hiši otroci ne vidijo po 14 dni kruha. Vsem dobrotnikom prav iskrena hvala za njihov velikodušen odziv, ostali, ki so prejeli prošnje, pa so v ljudem naprošeni, da pripjevajo za našo šolsko kuhinjo, v kateri dobiva dnevno 50 otrok skodelico mleka in kos kruha. Večina otrok ne dobiva doma niti kočka kruha — v šolo prihajajo lačni. Na njihovih licih ni tiste rdečice, ki bi jo ti malčki morali imeti. Pomagajte tem revežem!

LESKOVEC PRI KRŠKEM. Za božič je bilo obdarovano 106 ubožnih šolskih otrok z obleko in s perilom. K obdarovanju se pripomogli v blagu: banska uprava, baronica ga. Ervina Gazernova gos. Stermečki iz Celja, g. Ivanovič iz Krškega in Kolinska tvornica hrani: v denarju: veleindustrije g. Bonač in g. Koritnik iz Ljubljane, trgovci g. Vahčić Anton in I. n. trgovci g. Petrič iz Leskovca podmladek Rdečega križa in krajevni šolski odbor. Vsem darovalcem v imenu obdarovanih najlepša hvala! Šolsko upraviteljstvo.

VITANJE. V nedeljo 26. januarja je priredil znani solist g. Ivan Kuhar koncert na klavirski harmoniki. Vitanje takih koncertov od sedaj ni beležilo. Njegov spored je bil pestro izbran. Izvajanje posameznih točk je bilo vsesokor dovršeno in brezhibno. Se posebej je omeniti Bachovo: »Pomladno prebujenje«. Vanje g. Kuhar izlil dušo in napravil med občinstvom globok vtis. Ob velkem navdušenju je se dodal »Venček narodnih«, kajti občinstvo se je tako strnilo okoli njega da ni hotelo zapustiti dvorane. Velike uspehe, ki jih je žel ob tej priliki, razberemo iz želi občinstva: »Kdaj nas zopet obišče?« P. L.

BREZNICA NA GORENJSKEM. Ljudska šola je v decembru izvršila božično obdarovanje 35 učencev in učenk je sprejelo obleko in obutev. K lepemu obdarovanju so pripomogli banska uprava, krajevni šolski odbor, PRK, nekatera domača društva in nekaj domačih gg. trgovcev. Vsem darovalcem izreka šolska uprava najiskrenejšo zahvalo za izdatno pomoč. V nedeljo 26. t. m. je šolska mladina priredila smuške tekme. Tekmovalo je 70 učencev v 4 skupinah po starosti. Prva petorica vsake skupine je dobila lena darila, ki so jih darovali prijatelji zimskega sporta in šolske mladine. Posebno nas je podprla podružnica SPD iz Kranja, katere planinski Valvasorjev dom pod Stolum leži v občini naše občine. Vse številke, napisane čaj in drugo sta okrbneli učiteljici ga. Štrusova in Primožčeva, sodniška mesta na odhodnih mestih in ciljih so prevzeli domači sporniki. Ob živahnem zanimanju številnih gledalcev se je tekma v brezhibnem redu z lepim uspehom končala. Vsem, ki so pomagali z darili in z delom, se upraviteljstvo najtopleje zahvaljuje. Pristavljamo se, da bodo 8. februarja v istem kraju šolske smuške tekme iz vsega radovliškega okraja.

SV. FLORJAN V DOLIČU. Izredne prilike, ki so nahuje prizadejale podeželske revneše sloje, so bolj ko kdaj v preteklosti tudi izredno javno skrb za revno šolsko mladino. Kakor že v prejšnjih letih, je tudi letos prevzelo v svoje roke to reč naše poštvalno učiteljstvo, ki so mu prisločili v pomoč mnogi dobrotniki, med prvimi in najzlatnejše CMD, banovina in stalni podpornik šolarjev g. Alojz Zupanc. Šolarji pa so pod vodstvom gđ. Milice Vačove uprizarili mladinsko opereto »Janko in Metka«, ki je žela lepo odobravanje in tudi lep dohodek. Z zbranimi sredstvi so bili obdarovani najrevnejši otroci z obleko in perilom. Poslovati je začela tudi šolska kuhinja, ki nudi revnim, posebno oddeljenim učencem dnevno toplo mleko in kruh. — Preteklo nedeljo je bil občni zbor gasilske čete, ki je potekel v zvečer in slozi vsega članstva, ki v polni meri pojmuje dolžnosti, ki jih nalaga sedanj čas. V kratki dobi obstoja ima četa že svoj dom, motorno brizgalno in vse potrebno gasilsko orodje. Sedaj so naročili še gasilski prapor, katerega razviti je bilo gasilcev bo v letošnjem politju. Izrazi čete pa bodo na pustno nedeljo vzporedno kmetičko burko »Maksela«. — Pred oltar sta stopila lesni trzovec g. Jože Zupanc iz znane napredne Arnelove hiše in ođd. Tončka Regorčičova iz Rogaske Slatine. Bilo srečno!

Iz Litije

Le dva dni je bil bolan, pa je umrl. Ta mesec imamo rekord v spremetvah na Frtico, kjer je zadnje počivališče naših pokojnikov. Ob lepi udeležbi pogrebcev, pevcev »Lipe« in gasilske deputacije v krojih smo spremlili g. Franc Volka, šestnika na Glavne trgu, Volkovi so med najstarejšimi rodbinami v našem trgu. Zaradi trdnega, blagega značaja so gospodarja Franceta spoštovali vsi. Ugledelemu Litijanu bodi ohranjen časten spomin.

Hospitacija na poklicni posvetovalnici. Učiteljstvo litijskega okraja, organizirano v JUU, je na poslednjem zborovanju poslušalo predavanje prof. Brekna o poklicni posvetovalnici. Čestočrat je naše učiteljstvo na polječju primorano, da služi kot poklicni svetovalec našim staršem, ko dajo svoje otroke v uk. Zato bodo naši učitelji zdaj še praktično hospitirali na ljubljanski poklicni svetovalnici.

Pet pobeglih psov vzeniraja mirne prebivalce. Zadnje čase se je pričelo v našo dolino pet lovskih psov. P. n. k. d. jih pade in zato so postali nepriljudni. Energa psa so ubili, ko je nekemu litijskemu uradniku prizadel nevarno po k. d. b. V sumu, da je prnajiivi pes strelal, so izdala oblastva potrebne mere, da se ne bi steklina širila dalje. Doroček je de no pojasnjen z dopisom nekoga ljubljanskega lovca, ki je v začetku januarja priredil v naši okolici večji lov. Ob t. i. priliki se je izgubilo pet lovskih psov. Verjetno je, da so prav ti stekline osumljeni pri last ljubljanskih lovcem, ki zlat bezajo preganjani po naši dolini. Lovci nudijo za vrtnjene pse nagrado.

Iz Zagorja

Zo — Predavateljska sezona se je pričela. Sokolsko društvo bo pričelo predavateljsko sezono drevi ob 20. uri v Sokolskem domu s predavanjem o Malti, ki ima v današnji vojni tako važno vlogo. Predaval bo g. Viktor Pirnat iz Ljubljane. Predavanje bo opremljeno s skioptičnimi slikami. Priporočamo obisk zanimivega predavanja. Vstopnine pri teh predavanjih ne bo, sprejemali se bodo le prostovoljni prispevki za kurjavo. Sokolsko društvo bo pričelo več predavanj o samih važnih vprašanjih današnje dobe.

Iz Krškega

Kako bo z graditvijo novega mostu čez Savo? Te dni se je mudila pri nas komisija za odkup zemljišča za graditev novega mostu čez Savo pri Krškem. Ze leta in leta pričakujemo most, ki nam je bil obljubljen, a se je šele lansko leto odobrili kredit za gradnjo, pa je že zonet vsa stvar zastala. Ko sta obe licitaciji ostali brezuspešni, se je banovina odločila da sama gradi most. Te dni je komisija za odkup zemljišča naletela na novo zapreko. Poestniki, katerih zemljišče pride v posest pri gradnji mostu, so postavili cene tako visoko, da bi veljal odkup zemljišča za most in vse nadozve okrog 2 milijona dinarjev. Kakor čujemo, se bo sedaj gradnja mostu zopet odložila za nedoločen čas. Prepričani smo, da bi malo dobre volje na obeh straneh omogočilo, da bi se našel izhod, ki bi zadovoljil obe stranki.

Opozorilo agrarnim interesentom.

Ker je v našem srezu veliko število agrarnih interesentov, opozarjamo na najnoviši razlas davčne uprave, s katerim se lahko agrarna zemlja plača s 4% državnimi agrarnimi obveznicami pod pogojem, če so zadnje anuitete plačane v gotovini. Prometna vrednost teh obveznic je za okrog 40% manjša od nominalne. Vse podrobnosti se zvedo na davčni upravi v Krškem.

Iz Ptujja

Menda ni bolj zanimarjena in neurejene ceste v ptujskem okolišju, kakor v Rabelji vasi. Romale so našteje prižobe, a vedno brez uspeha. Prosilji smo tudi, da bi nam oblast napravila dve cestni svetilki, da ne bi človek, ko se vrača zvečer iz mesta, kolovratil po travnikih in njivah, pa tudi brez uspeha. Če bo šlo tako naprej in če se oblast ne bo pobrigala, bo morala mladina ostati doma brez šolskega pouka, ker ji ni mogoče prehoditi naplavljenega ceste. Zaradi tega prosimo prizadele, da se nujno popravi cesta in da se postavi dve svetilki, saj bosta tudi v korist tujcem, ki prav radi zahajajo v ptujsko okolico.

Sahovski klub. S turnirja: Zelenko Milan si je v dobri formi priboril prvo mesto z vsemi 12 dosegljivimi točkami. Druzo mesto ima g. Farazin, učitelj na meščanski šoli. Tretje mesto z 9 točkami je uspelo zasedeti g. Čučku Francu, cand. vet. V kratkem prične klub drugi zimski turnir. Sahisti iz mesta in okolice so vabljeni. Pol ure pred pričetkom vakega izravnega večra ki je ob ponedeljskih in petkih ob 20. uri je pouk teorije.

Slovenski teniški klub se je ustanovil v Ptujju z namenom, da druži vse slovenske ljubitelje tenisa.

Zlasti v zalnjih letih je klub pokazal lep napredek, uredil si je v Ljudskem vrtu prav lepo igrišče, s čemer je bilo ustrezno vsem igralcem. Klub se vzdržuje z prostovoljnimi pris